

Policejní akademie České republiky v Praze

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra managementu a informatiky

Hospodářský rozvoj vybraného regionu

Bakalářská práce

Economic development of the selected region

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Jitka ŠÍVAROVÁ

AUTOR PRÁCE

Andrea KAŠLOVÁ

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Šenově, dne 7. 2. 2023

Andrea KAŠLOVÁ

Poděkování

Za pomoc, trpělivost, rady a náměty bych chtěla poděkovat vážené paní vedoucí práce Ing. Jitce Šívarové. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za podporu a pevné nervy.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývala hospodářským rozvojem Moravskoslezského kraje. V teoretické části se práce zaměřila na teoretický základ, kde byly nejprve vymezeny cíle a metody práce. Dále byly rozebírány veličiny týkající se hospodářského rozvoje. Stěžejním účelem práce bylo vyhodnocení a okomentování ekonomických veličin prostřednictvím časových řad. V neposlední řadě byla vytvořena SWOT analýza regionální metropole, neboli města Ostravy. Na základě zjištěných poznatků byla navržena opatření k postupnému vylepšování této regionální metropole. K hodnocení daného regionu a hlavního města patřily mimo jiné i parametry zkvalitnění života obyvatel a image regionu.

KLÍČOVÁ SLOVA

region * ekonomický rozvoj * SWOT analýza * trh práce * veřejné statky * hospodářská politika

ANNOTATION

The bachelor thesis dealt with the economic development of the Moravian-Silesian Region. In the theoretical part, the thesis focused on the theoretical basis, where the goals and methods of work were first defined. Furthermore, quantities concerning economic development. The main purpose of the work was the evaluation of and commenting on economic variables through time series. Last but not least, a SWOT analysis of the regional metropolis, or the city of Ostrava, was created. Based on the findings, measures were proposed for the gradual improvement of this regional metropolis. The evaluation of the given region and capital city included, among other things, the parameters of improving the quality of life of the inhabitants and the image of the region.

KEYWORDS

region * economic development * SWOT analysis * labour market * public goods * economic policy

Obsah

Úvod	7
1. Cíle a metody práce	8
1.1 Cíle teoretické části.....	8
1.2 Cíle praktické části.....	8
1.3 Metody použité v teoretické části	8
1.4 Metody použité v praktické části	9
Teoretická část	10
2. Faktory hospodářského vývoje Moravskoslezského kraje	10
2.1 Vymezení základních pojmů	10
2.2 Charakteristika Moravskoslezského kraje.....	11
2.2.1 Klasifikace CZ-NUTS.....	13
2.2.2 Historie vývoje Moravskoslezského kraje	14
2.2.3 Majetek Moravskoslezského kraje	15
2.2.4 Životní úroveň obyvatel a životní prostředí	15
2.2.5 Mimořádné události	17
2.3 Trh práce	18
2.3.1 Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění	18
2.3.2 Průměrná hrubá měsíční mzda a sociální dávky	19
2.3.3 Nezaměstnanost.....	20
2.4 Úroveň zabezpečení veřejných statků	21
2.4.1 Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje	21
2.4.2 Průmysl.....	22
2.4.3 Školství a vzdělanost obyvatelstva	23
2.4.4 Zdravotnictví	24
2.4.5 Dopravní infrastruktura	25

2.4.6 Zemědělství a lesnictví	27
Praktická část	28
3. Analýza hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje	28
3.1. Analýza obyvatelstva	28
3.2 Ekonomické subjekty	30
3.3 Školství	31
3.4 Zdravotnictví	33
3.5 Kriminalita	34
3.6 Dopravní nehodovost	36
3.7 Zemědělství	36
3.8 Mimořádné události	38
3.9 Nezaměstnanost	39
3.10 Majetek a hospodaření Moravskoslezského kraje	41
3.11 Sociální dávky a průměrná hrubá měsíční mzda	43
4. SWOT analýza města Ostravy	46
4.1 Návrhy a opatření	47
Závěr	55
Seznam použité literatury a zdrojů	56
Seznam obrázků	63
Seznam tabulek	63
Seznam grafů	63
Seznam příloh	65

Úvod

Bakalářská práce se bude zabývat problematikou hospodářského vývoje vybraného regionu v rámci České republiky. Byl vybrán Moravskoslezský kraj, neboť je to kraj, ve kterém jsem se narodila a vyrůstala až do současné doby.

Jednotlivé regiony se od sebe značně liší, a to jak v ekonomicky, historicky či v přírodních podmínkách. V České republice jsou regiony, které jsou na vyšší úrovni, ale jsou i regiony, které na tom z hlediska kvality dobře nejsou. Image je vnímána u Moravskoslezského kraje negativně, přesto ale dochází k jejímu vylepšování a průběžným změnám. Moravskoslezský kraj je převážně známý jako region průmyslový, neboť průmysl byl a stále je v kraji tradiční.

Moravskoslezský kraj má ovšem mnoho co nabídnout. Můžeme zde objevit mnohé chráněné krajinné oblasti či přírodní parky. Kraj vyčnívá především díky kvalitnímu školství, zdravotnictví a dopravní infrastruktuře.

Bakalářská práce bude tvořena teoretickou a praktickou částí. V teoretické části bude prostřednictvím deskripce představen vlastní region, budou definovány základní prvky hospodářského rozvoje, jako např. vývoj počtu obyvatel, věkové složení obyvatel, nezaměstnanost, majetek, průměrná hrubá měsíční mzda, sociální dávky, ekonomické subjekty a veřejné statky. Praktická část naváže kvantitativním zhodnocením představených prvků prostřednictvím časových řad, tj. prostřednictvím grafové analýzy zachycení vývoje veličin v čase. Součástí bude také komparace Moravskoslezského kraje s jinými kraji České republiky. Navíc bude zahrnuta SWOT analýza hlavního města regionu Ostravy, neboť ta představuje hlavní středisko hospodářského vývoje daného regionu. Cíle a metody práce jsou zpracovány v samostatných následujících kapitolách.

Bakalářská práce poskytne informativní základnu pro potenciální obyvatele, investory, podnikatele. Práce by mohla přispět k zvýraznění nedostatků a prostřednictvím návrhů přispět ke zlepšení kvality života v daném regionu.

1. Cíle a metody práce

Jak již bylo uvedeno, tématem bakalářské práce je Hospodářský rozvoj Moravskoslezského kraje.

Cíle bakalářské práce jsem si rozdělila na dvě skupiny, a to na cíle teoretické části a cíle praktické části.

Metoda je chápána jako „*vědomý plánovitý postup, jak dosáhnout nějakého teoretického i praktického cíle.*“¹ Metody pomáhají postupnými kroky dojít ke stanovenému cíli.

1.1 Cíle teoretické části

Cílem teoretické části je vytvoření přehledu většiny zásadních faktorů pro hodnocení hospodářského vývoje Moravskoslezského kraje.

1.2 Cíle praktické části

Cílem praktické části je prostřednictvím časových řad vyhodnotit vývoj všech faktorů nadefinovaných v teoretické části. Praktická část bude zpracována pomocí získání dostupných dat od roku 2011 až po současnost. Dalším cílem praktické části bude provedení SWOT analýzy města Ostravy, a to převážně z pohledu hospodářského rozvoje. Na základě této analýzy je vytvoření skupiny návrhů a opatření vedoucích k celkovému zlepšení města Ostravy. Návrhy a opatření vycházejí především ze silných a slabých stránek města, příležitostí či jeho hrozeb.

1.3 Metody použité v teoretické části

Ke zpracování teoretické části byly nejprve relevantní informace shromážděny k účelu získání přehledu o dané tematice a následnému výběru relevantních informací a poznatků související s tématem hospodářského rozvoje vybraného

¹ MOLNÁR, Zdeněk et al. *Pokročilé metody vědecké práce*. Praha: Profess Consulting, 2012, s. 38. ISBN 978-80-7259-064-3.

regionu. Příslušné zdroje a poznatky byly čerpány z řad monografií, internetových zdrojů a právních předpisů. Uplatňovanými metodami jsou v teoretické části hlavně metody popisné. Získané zdroje byly dále rozebrány pomocí metody analýzy (rozkladu) a následné metody syntézy (skládání), díky které jsou poznatky sjednoceny do uceleného závěru. Dochází také ke srovnávání určitých informací. K tomu nám slouží metody komparace, které jsou zde rovněž využity.

1.4 Metody použité v praktické části

Ke zpracování praktické části jsou pro sledování a následnému vyhodnocení vývoje ekonomických faktorů získány a shromážděny relevantní data a údaje. V praktické části práce jsou použity metody popisné, při porovnání údajů jsou použity metody komparace. Při provedení SWOT analýzy se vychází z autorových znalostí města Ostravy, a také z osobního poznání města. Jsou použity také informace z internetových stránek Moravskoslezského kraje, konkrétně ze strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023.

Teoretická část

2. Faktory hospodářského vývoje Moravskoslezského kraje

Teoretická část se orientuje na vymezení základních pojmů, charakteristiku Moravskoslezského kraje, trh práce a úroveň zabezpečení veřejných statků.

2.1 Vymezení základních pojmů

Při hodnocení hospodářského vývoje kraje je vhodné vymežit následující veličiny, jako je např. region, trvale udržitelný rozvoj, regionální rozvoj, ekonomický růst. Tyto veličiny jsou definovány níže.

Region je specifický územní celek, jehož cílem je efektivněji spravovat jeho území. Pomocí určitých znaků či kritérií je region určen pro konkrétní účely (např. administrace, ekonomické zájmy).²

Hospodářská politika znamená uskutečňování určených cílů pomocí činnosti vlády a vládních institucí. Díky těmto cílům lze ovlivnit hospodářský vývoj země. K dosažení cílů slouží ekonomické či neekonomické nástroje.³

Trvale udržitelný rozvoj je vnímán jako rozvoj, během kterého společnost uspokojuje své potřeby tak, aby další generace v budoucnosti nebyly na tom hůře, než generace jim předcházející.⁴ Zdroje jako např. zemní plyn a ropa na planetě Zemi jsou omezené.⁵ Jde především o udržení životních podmínek, kterými se rozumí péče a ochrana životního prostředí, šetření vodou, rozvoj sociální sféry, rozvoj ekonomické sféry, ochrana a zachování úrodné zemědělské půdy.

Regionální rozvoj - *„Cílem podpory regionálního rozvoje je zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití*

² LACINA, Karel. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, s. 6. ISBN 978-80-86754-74-1.

³ TULEJA, Pavel, Ingrid MAJEROVÁ a Pavel NEZVAL. *Základy makroekonomie: učebnice pro ekonomické a podnikatelské fakulty*. 2. akt. vyd. Brno: BizBooks, 2012, s. 259. ISBN 978-80-265-0007-0.

⁴ JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2. akt. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 239. ISBN 978-80-247-4386-8.

⁵ PAVLÍK, Marek a kolektiv. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 171. ISBN 80-7079-580-8.

*místního potenciálu pro zvýšení hospodářské a sociální úrovně jednotlivých regionů.*⁶ Vyváženým rozvojem je myšleno rozvoj všech oblastí života na daném území, jako je sociální, ekonomická sféra či veřejná správa. Dynamickým rozvojem je myšleno efektivně a v optimálním časovém úseku rozvíjet všechny oblasti života na daném území. Hospodářská a sociální úroveň je hodnocena např. na základě míry nezaměstnanosti, kvality veřejných statků, hospodaření s finančními prostředky a úrovně vzdělání.

Ekonomický růst lze charakterizovat jako zvýšená schopnost země produkovat zboží a poskytovat služby. Jedná se o růst potenciálního produktu.⁷ Potenciálním produktem se rozumí stav, ve kterém ekonomika dosahuje největšího výkonu či maxima. Ekonomický růst je synonymním výrazem pro hospodářský růst.

Trh práce - Na trhu práce roli poptávajícího představují firmy, neboli podniky, a naopak roli nabízejícího domácnosti, neboli nositelé práce.⁸

Nezaměstnanost je určitá situace na trhu práce, kde převažuje nabídka práce nad poptávkou práce. Nabídku zastupují subjekty disponující pracovní silou. Naopak poptávku tvoří firmy, které se snaží získat lidskou práci. Jedná se o jeden z nejzávažnějších ekonomických a sociálních problémů.⁹

2.2 Charakteristika Moravskoslezského kraje

Od 1.1. v roce 2000 oficiálně vznikl Ostravský kraj, který byl 31.5. v roce 2001 přejmenován na Moravskoslezský kraj.¹⁰ Je jedním ze 14 krajů České republiky. Metropolí a zároveň největším městem Moravskoslezského kraje je město Ostrava, ve které můžeme objevit krajský úřad. Poloha kraje se nachází na severovýchodě České republiky, kraj leží na okraji České republiky a tvoří hranici s Olomouckým a Zlínským krajem.

⁶ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje ve znění pozdějších předpisů

⁷ BRČÁK, Josef et al. *Makroekonomie: makroekonomický přehled*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 212. ISBN 978-80-7380-831-0.

⁸ KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006, s. 69. ISBN 80-86851-27-3.

⁹ HŘEBÍK, František. *Obecná ekonomie*. 3. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 183. ISBN 978-80-7380-467-1.

¹⁰ Moravskoslezský kraj. *Www.moravsko-slezsky-kraj.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <http://www.moravsko-slezsky-kraj.cz/>

Sousedními státy tvořící hranici s Moravskoslezským krajem jsou Polsko a Slovensko. Důležitým faktem je, že Moravskoslezský kraj patřil od 19. století mezi nejdůležitější průmyslové regiony v České republice.

Jednotlivé oblasti Moravskoslezského kraje se od sebe liší přírodním charakterem, a také historicky rozdílným ekonomickým vývojem. Tyto odlišnosti mezi oblastmi poté zapříčiňují rozdíly v kvalitě životního prostředí.¹¹

Správní členění Moravskoslezského kraje se skládá z:

- okresů kraje – Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava-město,
- 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností,
- 6 statutárních měst – Frýdek-Místek, Havířov, Karviná, Opava, Ostrava, Třinec,
- 36 měst, 4 městysů, 254 obcí.¹²

Obrázek č. 1 Okresy Moravskoslezského kraje

Pramen: Regionální informační servis¹³

¹¹ *Demografický, sociální a ekonomický vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000 až 2004.* Ostrava: Český statistický úřad, Krajská reprezentace Ostrava, 2005, s. 14. ISBN 80-250-1163-1.

¹² Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2021. *Www.hzscr.cz* [online]. Ostrava: HZS Moravskoslezského kraje, 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>

¹³ Okresy Moravskoslezského kraje. *Www.risy.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/okresy>

Obce do 1000 obyvatel tvoří 51 % všech obcí kraje. Žije v nich pouze jen 6,6 % obyvatel. Rozloha kraje činí 5 430 km². Kraj tak tvoří 6,9 % území ČR a je tímto na šestém místě mezi kraji České republiky.¹⁴

Obyvatelstvo je pro hospodářský rozvoj regionu důležitým faktorem, neboť od počtu obyvatel, věkového složení obyvatel či stárnutí obyvatel se vyčleňují určité možnosti a příležitosti k objevení nových nápadů či možností, které by umožnily rozvoj samotného regionu. Prioritně je nezbytné sledovat, zda počet obyvatel v průběhu let ubývá, či naopak přibývá. Díky tomu můžeme následně pružně reagovat, jaké kroky bude nutné provést tak, aby nedošlo např. k dalšímu masivnímu úbytku obyvatel.

2.2.1 Klasifikace CZ-NUTS

Tabulka č.1 Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS

NUTS 1	NUTS 2	NUTS 2
Česká republika	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj
		Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královéhradecký
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina
Jihomoravský kraj		
Střední Morava	Olomoucký kraj	
	Zlínský kraj	
Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj	

(Vlastní zpracování) Pramen: Informační web územního plánování¹⁵

¹⁴ Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020-2044. *Www.msk.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/chytry_region/uek_2022.pdf

¹⁵ Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS. *Portal.uur.cz* [online]. c2002-2023 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp#index_3

Klasifikace CZ-NUTS slouží pro statistické a analytické potřeby, ale také pro potřeby poskytování informací v rámci vztahu k Evropské unii. Úrovněmi územních jednotek klasifikace CZ-NUTS jsou:

- NUTS 0 – Česká republika,
- NUTS 1 – území celé České republiky,
- NUTS 2 – regiony soudržnosti,
- NUTS 3 – kraje,
- LAU 1 – okresy,
- LAU 2 – obce.¹⁶

2.2.2 Historie vývoje Moravskoslezského kraje

K nejvýznamnějším historickým milníkům patří osídlování kraje, které bylo zahájeno Přemyslovci na Opavsku, a to ve 12. století. Část území kraje byla obydlena německými osadníky.¹⁷ Ve 13. století byla založena některá města v kraji, která prošla historickým vývojem od středověku, přes raný novověk až do současné doby.¹⁸ V druhé polovině 18. století byla odstartována těžba černého uhlí v Landeku v Petřkovicích. Od toho okamžiku v 1. polovině 19. století došlo k rozvinutí průmyslu.¹⁹

V roce 1880 došlo k nalezení stop člověka neandrtálského před 40 000 lety. Také se zde našly kosti medvědů, hyen a lvů. V Jezevčí chodbě se našlo ohniště s úlomkem čelisti neandrtálského dítěte. V hoře Kotouč bylo objeveno ohniště a kamenné nástroje pravěkého člověka. Na jižní straně kopce Landeka bylo objeveno osídlení cromagnonského člověka.²⁰ Po 2. světové válce vypukla historicky druhá vlna velkého rozvoje sídel, a to v 50. a 60. letech ve 20. století. Z důvodu zvýšení komplexu hutnictví železa a výstavby nových důlních celků

¹⁶ Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS. *Portal.uur.cz* [online]. c2002-2023 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp#index_3

¹⁷ Moravskoslezský kraj: historie. *Moravskoslezsky.webnode.cz* [online]. c2008 [cit. 2022-10-09]. Dostupné z: <https://moravskoslezsky.webnode.cz/historie/>

¹⁸ LANGEROVÁ, Blanka. *Moravskoslezský kraj*. Praha: ACR Alfa, 2009, s. 16. ISBN 80-86408-17-5.

¹⁹ Moravskoslezský kraj: historie. *Moravskoslezsky.webnode.cz* [online]. c2008 [cit. 2022-10-09]. Dostupné z: <https://moravskoslezsky.webnode.cz/historie/>

²⁰ FAJKOŠ, Dušan. *Kapitoly z historie kol Moravské brány*. JAVOR Morava, 2014. ISBN 978-80-260-3434-6.

na Karvinsku a Frýdecko–Místecku došlo k migraci ve velkém rozsahu z celého území Československa. V kontextu toho některá města, kde vznikly nové městské čtvrti Ostrava, Frýdek-Místek, Karviná a Orlová, zaregistrovala rychlý nárůst obyvatelstva, a to především s budováním bytových domů a s navazující infrastrukturou. Na katastrech nemnoho obcí došlo ke vzniku města Havířov, nejmladší město v České republice, a to v roce 1955. Na rozsáhlost sídel mělo působení jejich teritoriální usazení a historicky významné územně správní reformy.²¹

2.2.3 Majetek Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj vlastní movitý a nemovitý majetek napříč celým jeho územím. Hodnota nemovitého majetku kraje neustále roste. S většinou nemovitého majetku hospodaří příspěvkové organizace. V současnosti se hodnota nemovitého majetku odhaduje na 47,49 mld. Kč. Hodnota se zvyšuje díky investicím do rekonstrukcí či modernizaci budov. Co se týče movitého majetku, tak v současné době se jeho hodnota pohybuje na 10,35 mld. Kč. Nepotřebný movitý majetek je nejprve nabízen na webových stránkách kraje příspěvkovým organizacím kraje a poté i veřejnosti.²²

2.2.4 Životní úroveň obyvatel a životní prostředí

Lidé žijící na území Moravskoslezského kraje mají nejhorší kvalitu životních podmínek ze všech krajů České republiky. Lidé se kvůli špatnému stavu ovzduší, nedostačující pracovní nabídce a nízkým příjmům stěhují do jiných krajů. V kraji žije nemalý počet lidí pobírající sociální dávky, vysoký počet lidí v exekuci, a také domácnosti s příjmy pod životním minimem.

Příjmy moravskoslezských domácností jsou třetí nejnižší mezi kraji.²³ Největší počet lidí v Moravskoslezském kraji rovněž trpí nemocemi z povolání. Příkladem

²¹ *Demografický, sociální a ekonomický vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000 až 2004.* Ostrava: Český statistický úřad, Krajská reprezentace Ostrava, 2005, s. 15. ISBN 80-250-1163-1.

²² Kraj jako vlastník. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/>

²³ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě,

může být práce v dolech, kde mohou lidé trpět plicními a srdečními problémy. Dále pak ve strojírenství či těžbě černého uhlí. Vysoký počet osob se nachází rovněž v exekuci. Díky této skutečnosti je v kraji i vysoká kriminalita. Co se týká problematiky porodnosti, tak nejen v Moravskoslezském kraji, ale i v celé České republice, je současným problémem nízká porodnost. Důsledkem toho dochází ke stárnutí populace, kde sledujeme sociálně - ekonomické důsledky. Dochází tedy ke zvyšování počtu ekonomicky neaktivních lidí. Dále nízká porodnost souvisí také s klesajícím počtem obyvatel. Nízkou porodnost může také zapříčinit znečištěné ovzduší, konkrétně znečišťující a škodlivé látky, které mohou způsobit neplodnost u žen.

Životní úroveň je spjata s životním prostředím. Životní prostředí se v Moravskoslezském kraji stále zlepšuje, ale stále přetrvává velké znečištění ovzduší, na kterém má velký podíl průmysl a znečištění způsobené sousedním Polskem. V důsledku těžby černého uhlí dochází k poklesům půdy. Nejvyšším vrcholem Moravskoslezských Beskyd je Lysá hora, jejíž dominantou vrcholu je stejnojmenný televizní vysílač. Nejvyšším vrcholem Moravy a Slezska je Praděd, který nalezneme v pohoří Hrubého Jeseníku. Praděd je turisty často navštěvovaným místem v létě i v zimě. K nejvýznamnějším vodním tokům střední Evropy patří řeka Odra, která je páteří řekou Moravskoslezského kraje. Řeka Odra protéká Polskem a teče do Baltského moře. Řeka Ostravice získala název podle svého ostrého toku. I když je kraj spojován především s průmyslovým Ostravskem, nachází se v něm tři chráněné krajinné oblasti, kterými jsou Moravskoslezské Beskydy, Jeseníky a Poodří. V Moravskoslezských Beskydech můžeme vidět ze zvířat hlavně rysa, medvěda či vlka. Kromě toho jsou v kraji přírodní parky a maloplošná chráněná území.

2.2.5 Mimořádné události

Tabulka č. 2 Mimořádné události Moravskoslezského kraje za rok 2021

Typ mimořádné události	Počet
Emergentní události	16 304
Požáry	1 753
Dopravní nehody	1 711
Úniky nebezpečných chemických látek	702
Události technického charakteru	9 215
Ostatní mimořádné události	1 475
Plané poplachy	1 448
Neemergentní události	8 468

(Vlastní zpracování) Pramen: Statistická ročenka HZS MSK 2021²⁴

Mimořádná událost - „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“²⁵

Uvedené typy mimořádných událostí zaznačené výše v tabulce byly evidovány Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje.

Jednou z nejvýznamnějších a nejtragičtějších povodní v České republice byla v oblasti Hrubého Jeseníku a Beskyd povodeň z roku 1997, která nastala z důvodu velmi silných srážek. K povodni došlo ve dnech 6. až 8. července. Dne 6. července proběhla cyklona v oblasti nízkého tlaku nad východní a jihovýchodní Evropou. Další skutečností byla anticyklona nad západní Francií a jihozápadem britských ostrovů. K mimořádným srážkám došlo převážně na stanicích Lysá hora, Šance a Frenštát pod Radhoštěm.²⁶ Při povodni přišlo několik lidí nejen o své domovy, ale dokonce i nemálo osob přišlo o svůj vlastní život. Povodeň způsobila také změnu vzhledu některých měst a vesnic. Způsobila rovněž vysoké škody

²⁴ Statistický přehled činnosti Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. www.hzscr.cz [online]. 2021 [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-hzsmk-2021-pdf.aspx>

²⁵ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

²⁶ BRÁZDIL, Rudolf, Karel KIRCHNER a kolektiv. *Vybrané přírodní extrémy a jejich dopady na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2007, s. 183. ISBN 978-80-210-4173-8.

v miliardách korun. Reakcí na povodeň byla primárně výstavba nejrůznějších protipovodňových opatření.

2.3 Trh práce

2.3.1 Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění

Statistické údaje z tabulky níže byly poskytnuty odborem živností Ministerstva průmyslu a obchodu ke dni 31. 12. 2021.

Tabulka č. 3 Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění v Moravskoslezském kraji

ORP	Počet podnikatelů	Počet živnostenského oprávnění
Bílovec	4922	7644
Bohumín	5823	9264
Bruntál	6802	10776
Český Těšín	5074	7552
Frenštát pod Radhoštěm	4236	6698
Frýdek-Místek	23209	36567
Frýdlant nad Ostravicí	6242	10106
Havířov	13578	21541
Hlučín	8435	13199
Jablunkov	4023	6494
Karviná	8619	13420
Kopřivnice	7297	11322
Kravaře	4340	6691
Krnov	7731	12567
Nový Jičín	9005	14497
Odry	2899	4736
Opava	19220	29941
Orlová	5357	8382
Ostrava	69597	109142
Rýmařov	3173	5168
Třinec	10429	16520
Vítkov	2219	3584
Celkem	232230	365811

Od roku 2023 budou muset mít všichni podnikatelé a živnostníci zřízenou datovou schránku, která slouží ke komunikaci s úřady. Jedná se o elektronickou komunikaci. Datová schránka slouží k ulehčení komunikace mezi podnikající osobou a příslušnými úřady.

Počet podnikatelů a počet živnostenských oprávnění závisí na počtu obyvatel dané obce s rozšířenou působností. Pokud bychom porovnali Ostravu s Bílovcem, je zde markantní rozdíl mezi počtem podnikatelů a živnostenských oprávnění, neboť počet obyvatel se u obou obcí s rozšířenou působností výrazně odlišuje. V obci, kde se nachází větší počet podnikatelů je pravděpodobnost i dostatečného počtu firem, které mohou být prospěšné celé obci. Budováním firem se zvedne i celková úroveň samotné obce a může dojít tak k přilákání nových investorů.

2.3.2 Průměrná hrubá měsíční mzda a sociální dávky

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje „*podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.*“²⁸

Průměrná hrubá měsíční mzda v kraji v roce 2020 byla ve srovnání s ostatními kraji ČR třetí nejnižší. Na jednoho zaměstnance dosahovala částky 32 088 Kč. Největší uplatnění převážně nalezneme v oblastech komunikační a informační činnosti, výrobě a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, těžbě, peněžnictví či pojišťovnictví. Nejmenší uplatnění nalezneme v odvětvích stravování, pohostinství a ubytování.²⁹

V roce 2021 se částka průměrné hrubé měsíční mzdy v Moravskoslezském kraji vyšplhala na 37 265 Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslových podnicích

²⁷ Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění. *Www.msk.cz* [online]. [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.msk.cz/temata/podnikani/pod_stat_celkem.html

²⁸ Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců - Metodika: průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců. *Www.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-pmz_m

²⁹ Charakteristika Moravskoslezského kraje. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

činila v roce 2021 výše 36 263 Kč. Byla tak devátá nejvyšší mezi kraji České republiky.³⁰

V roce 2021 bylo v Moravskoslezském kraji vyplaceno přes 1,3 mil. dávek státní sociální podpory a pěstounské péče v částce činící téměř 6,4 mld. Kč. V objemu vyplacených dávek tvořil největší díl rodičovský příspěvek dosahující 3,7 mld. Kč a příspěvek na bydlení dosahující 1,4 mld. Kč. V průměru na 1 obyvatele kraje připadla částka 5 376 Kč. Pokud bychom tuto částku porovnali s ostatními kraji, tak byla nejvyšší právě v Moravskoslezském kraji. V roce 2021 bylo v kraji vyplaceno 6,1 mld. Kč, a to na dávkách nemocenského pojištění, což představovalo o 467 mil. Kč méně než v předchozím roce. Výsledky se v posledních dvou letech ovlivnily díky pandemií covidu-19. Ve vývoji dávek v letech 2020 a 2021 došlo zejména k obrovskému nárůstu výdajů převážně na ošetřovné.³¹

2.3.3 Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti je podíl počtu nezaměstnaných k celkovému počtu aktivního obyvatelstva. Obecně se za nezaměstnaného považuje ten, kdo je starší 15 let, aktivně si hledá práci a je připraven k nástupu do práce do 14 dnů.

V roce 2021 dosáhla obecná míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji až 4,6 %.³² S nejvyšší nezaměstnaností se potýkáme právě v Moravskoslezském kraji. K nezaměstnanosti dochází především z důvodu přetrvávajícího zaměření na hutní průmysl, sociálních problémů určitých skupin obyvatel či nedosahování požadovaných znalostí a dovedností, které vyžadují firmy po potenciálních uchazečích o zaměstnání. Je tedy nezbytné propojit vzdělávání s konkrétními potřebami firem a vytváření nových pracovních míst.

³⁰ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

³¹ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

³² Zaměstnanost, nezaměstnanost. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/zamestnanost-xt>

Nezaměstnanost přináší s sebou ekonomické, sociální a někdy i politické dopady. Se ztrátou zaměstnání je spojen pokles životní úrovně. S růstem nezaměstnanosti se zvyšuje počet trestných činů. Tím dochází i k celkovému nárůstu kriminality v kraji, která způsobuje zvýšené výdaje ze státního rozpočtu, především na zajištění policejních služeb. Ze sociálních dopadů jde především o sociální izolaci, kdy člověk ztrácí kontakty, společenské postavení či autoritu v rodině. Nezaměstnaní lidé častěji trpí pocity smutku, bezcennosti či depresivními stavy. S nepříjemnou situací se snaží vypořádat pomocí užívání návykových látek, konzumací alkoholických nápojů a spáchání sebevraždy.

K 31. 12. 2021 na úřadech práce v kraji bylo zaregistrováno 42 152 uchazečů o zaměstnání.³³

2.4 Úroveň zabezpečení veřejných statků

2.4.1 Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje

Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje je v České republice druhým největším krajským ředitelstvím policie ČR. Ke dni 31. 12. 2021 sloužilo u krajského ředitelství 4 115 policistů. S ohledem na počty ukončení služebního poměru a stejně tak vzniky služebních poměrů (tzn. noví policisté), se počet příslušníků každý měsíc mění. Počet je proměnný, ale neliší se o tolik. Taktéž lze o proměnné hovořit vzhledem k neobsazeným služebním místům, kde závisí na tom, ze které služby policisté ukončí služební poměr. Jelikož nejpočetnější je služba pořádkové policie, uvolňují se služební místa primárně u této služby. Policisté z Moravskoslezského kraje evidovali kriminalitu v roce 2021. Zjistilo se, že z 17 865 trestných činů byla nejpočetnější skupinou obecná kriminalita, po které pak následovala kriminalita majetková. Nejčastějším trestným činem byly v Moravskoslezském kraji krádeže vloupáním do ostatních objektů, poté maření výkonu úředního rozhodnutí a krádeže prosté v obchodech. Z hlediska technického a materiálního vybavení se u Policie ČR z drtivé většiny jedná o jednotně pořizovaný majetek, tzn. centrálně z úrovně Policejního prezidia ČR,

³³ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. www.czso.cz [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

a tudíž Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje technicky a materiálně vybaveno je.³⁴

V roce 2021 bylo Policií České republiky evidováno na území Moravskoslezského kraje 17 865 trestných činů. Tento počet trestných činů byl historicky nejnižší. Snížení trestných činů bylo s velkou pravděpodobností způsobeno vyhlášenými nouzovými stavy ve spojitosti s pandemií covid-19. Co se týká objasněných trestných činů, jejich počet dosáhl 9 808.³⁵ Příčinou snížení trestných činů v průběhu pandemie bylo zpřísnění páchaní těchto činů, omezení pohybu lidí a omezení vstupu cizinců na území ČR. Tyto zmíněné faktory jsou dostatečné k tomu, aby se počet trestných činů výrazně snížil.

2.4.2 Průmysl

Kraj se vyznačuje velmi rozvinutou průmyslovou výrobou. Kraj je celostátním centrem především hutní výroby, je zde také soustředěna těžba celé produkce černého uhlí, které je pro kraj primárním zdrojem energie. Těžba uhlí s těžkým průmyslem jsou dominantními odvětvími, ve kterých pracuje největší počet obyvatel. V kraji se dále prosazuje výroba a rozvod elektřiny, vody a plynu, výroba dopravních prostředků, chemický, farmaceutický, potravinářský, automobilový a tabákový průmysl.³⁶

Ze zásob nerostných surovin jsou to ložiska žuly, vápence, mramoru, štěrkopísků, břidlice a sádrovce.³⁷ Díky dostupné práci v průmyslu přicházelo do Moravskoslezského kraje většina lidí i z jiných krajů, což bylo příčinou obrovského nárůstu počtu obyvatel. Po Sametové revoluci došlo k značnému oslabení průmyslové produkce. Díky oslabení produkce mohlo částečně dojít ke zlepšení kvality života z hlediska životního prostředí a k vysoké

³⁴ ŠTĚTÍNSKÁ, Soňa. Personální informace, vybavení, kriminalita [online]. Message to: andrea.kaslova@email.cz. 21. září 2022 10:35 [cit. 2022-12-31]. Osobní komunikace.

³⁵ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

³⁶ *Moravskoslezský kraj: města a obce Moravskoslezského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2006, s. 8. ISBN 80-239-7618-4.

³⁷ *Demografický, sociální a ekonomický vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000 až 2004*. Ostrava: Český statistický úřad, Krajská reprezentace Ostrava, 2005, s. 14. ISBN 80-250-1163-1.

nezaměstnanosti v kraji. V Orlové na Karvinsku se začal bourat v roce 2019 nejvýznamnější Důl Lazy, ve kterém se těžilo černé uhlí. Moravskoslezský kraj má vysoký počet brownfieldů, a to hlavně díky průmyslu. S rozvojem hornictví došlo na zvýšení požadavků na technické zabezpečení a na ochranu zdraví a života samotných horníků. Moravskoslezský kraj je dominantní hlavně v technice a strojírenství. Mezi nejdůležitější firmy Moravskoslezského kraje řadíme firmu Hyundai v Nošovicích, kde se vyrábí automobily a investorem je Jižní Korea, dále Třinecké železářny, výroba automobilů značky Tatra v Kopřivnici, výroba sušenek Opavia v Opavě a Liberty Ostrava a.s., která slouží na výrobu oceli. U této společnosti je britský majitel indického původu.

2.4.3 Školství a vzdělanost obyvatelstva

Region Moravskoslezského kraje je vybaven kvalitním systémem školního vzdělávání. Na zlepšení kvality měla vliv modernizace školských zařízení. Počet zaměstnanců škol zřizované obcemi Moravskoslezského kraje za rok 2021 byl 19 529 (70,6 %) a počet zaměstnanců škol zřizované krajem byl 8 124 (29,4 %). Průměrný měsíční plat zaměstnanců regionálního školství kraje v roce 2021 činil 39 220 Kč. V roce 2020 dosahoval plat výše 36 483 Kč. Ke zvyšování kvality vzdělávání se v Moravskoslezském kraji významně podílí modernizace materiálně technického zázemí škol. Významně byly podpořeny školy rovněž v oblasti informační a komunikační technologie. Ve školním roce 2020/2021 se úspěšně rozvíjela také oblast DVPP, neboli další vzdělávání pedagogických pracovníků.³⁸

Moravskoslezský kraj má vzdělanost ve srovnání s Českou republikou průměrnou. Je to kraj jak s vysokým počtem osob s vysokoškolským vzděláním, tak s vysokým počtem osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity. Dochází i k častému odlivu mozků, neboli přemísťování vysoce kvalifikovaných mladých lidí do jiných krajů.³⁹

³⁸ Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2020/2021. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava, 2022 [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.msk.cz/.../vz-msk-20_21_final.docx

³⁹ Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027. *Www.msk.cz* [online]. 2019 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/cestovni_ruch/01-strategie-rozvoje-msk-2019-2027-analyticka-cast.pdf

V Moravskoslezském kraji jsou mladí Vietnamci zastoupeni na vysokých školách nejpočetněji, a to ze všech menšin. Upřednostňujícími jsou pro ně ekonomické či humanitní obory, ale také obory designové a obory výpočetní techniky.⁴⁰

V kraji nalezneme 4 univerzity:

- Vysoká škola báňská – Technická univerzita,
- Slezská univerzita v Opavě,
- Ostravská univerzita,
- Vysoká škola podnikání a práva, a.s.

Zmíněné vysoké školy v kraji jsou zaměřeny technicky, ekonomicky, humanitně a přírodovědně.

Odbornému vzdělávání v kraji je věnována velká pozornost, kdy jedna z předností kraje je podporování technického odborného vzdělávání, rozvoj spolupráce se zaměstnavateli se zapojením institucí trhu práce, vysokých škol a jiných organizací.⁴¹

2.4.4 Zdravotnictví

Zdravotnictví v Moravskoslezském kraji je na vysoké úrovni jak na straně kvality, tak na straně kvantity.

V kraji je k nalezení:

- 515 samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé,
- 186 pro děti a dorost,
- 147 gynekologů,
- 587 ordinací stomatologů,
- 849 ordinací různých specialistů,
- 6 500 lůžek ve 21 nemocnicích,

⁴⁰ JANÁK, Dušan a kolektiv. *Národnostní menšiny a migrace v Českém Slezsku a na Severní Moravě ve 20. a 21. století*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2021, s. 153. ISBN 978-80-7510-487-8.

⁴¹ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava: Moravskoslezský kraj, 2020 [cit. 2022-11-23]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/skolstvi/dlouhodoby_zamer_08_2020_web.pdf

- 2 405 lůžek ve 14 odborných léčebných ústavech a léčebnách pro dlouhodobě nemocné.⁴²

Do veřejného sektoru patří 11 nemocnic, z nichž nejvýznamnější jsou:

- Fakultní nemocnice Ostrava,
- Nemocnice s poliklinikou Havířov,
- Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj,
- Nemocnice Třinec,
- Nemocnice ve Frýdku-Místku.⁴³

V kraji rozdělení zdravotnických zařízení mezi okresy koresponduje jejich hustotě. Kraj má k dispozici zdravotnickou záchrannou službu, která je druhá největší v České republice. Pomoc v horách je zabezpečena horskou záchrannou službou. Počet lůžek je kapacitně dostačující. Chybí zde lékaři především ve specializovaných oblastech medicíny, a také je nedostatek zdravotních sester. S lékaři v kraji se pojí také jejich vysoký průměrný věk. Kraj disponuje dostatečnou nabídkou rehabilitačních či lázeňských služeb.⁴⁴

V kraji bylo v roce 2021 v průměru registrováno 465 500 nemocensky pojištěných osob. V tom bylo hlášeno 305 300 případů. Zásadním bodem, který způsobil nárůst počtu nových případů v letech 2020 a 2021, byla pandemie covidu-19.⁴⁵

2.4.5 Dopravní infrastruktura

V kraji funguje velmi kvalitní dopravní infrastruktura. Doprava pro veřejnost v Moravskoslezském kraji je jak kvantitativně, tak kvalitativně neustále

⁴² Charakteristika Moravskoslezského kraje. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje

⁴³ Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020-2044. *Www.msk.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/chytry_region/uek_2022.pdf

⁴⁴ Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027. *Www.msk.cz* [online]. 2019 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/cestovni_ruch/01-strategie-rozvoje-msk-2019-2027-analyticka-cast.pdf

⁴⁵ Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

vylepšována. Kvalitní dopravní infrastruktura významně přispívá ke kvalitě života obyvatel.

Tabulka č. 4 Veřejná doprava v MSK

Doprava (linky)	Počet
Mezinárodní autobusová linka	17
Dálková (mezikrajská) autobusová linka	10
Příměstská autobusová linka	334
Turistická autobusová linka	15
Železniční linka	26
Lanová linka	4
Lodní linka	1

(Vlastní zpracování) Pramen: Moravskoslezský kraj⁴⁶

Severojižní evropská osa je prioritní rozvojovou osou kraje se zřetelem na dopravní infrastrukturu, hospodářský, sociální a kulturní rozvoj. Určující dopravní tah je Koridor Sever – Jih Slezského kříže, spojující především aglomerace Vídeň a Katovice. Koridor Slezský kříž – východ je dopravní tah spojující především nadregionální aglomerace Katovice – Ostrava – Žilina. Koridor Slezský kříž – západ, dopravní tah, spojuje přes oblast kraje regionální centra Opolského vojvodství a Moravskoslezského kraje s ostravskou aglomerací. Modernizace II. tranzitního železničního koridoru byla dodělána na železniční síti. Ve spojitosti na zanikající vlivy těžby na Karvinsku probíhá modernizace III. tranzitního železničního koridoru směrem na Slovensko. Jedinečností je provedení kolejového napojení Letiště Leoše Janáčka Ostrava.⁴⁷

Veřejné mezinárodní letiště, které se do roku 2006 nazývalo Letiště Ostrava – Mošnov, se poté přejmenovalo na Letiště Leoše Janáčka Ostrava.

⁴⁶ Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje 2022-2026. *Www.msk.cz* [online]. [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/doprava/pdo_msk_2022-2026.pdf

⁴⁷ Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: <https://ma21.msk.cz/cs/temata/doprava/koncepce-rozvoje-dopravni-infrastruktury-moravskoslezskeho-kraje-1260/>

Silniční komunikační systém na území kraje se opírá o hlavní mezinárodní silnici I/11 (E75) Rýmařov – Bruntál – Opava – Ostrava – Český Těšín – Jablunkov a I/48 (E462), která je v určitých úsecích upravena, eventuálně se v současné době rekonstruuje na dálnici D48 (Nový Jičín – Frýdek-Místek – Český Těšín). Dálnice D1 zajišťuje spojení kraje s Českou republikou. Silnice II. a III. třídy, ve vlastnictví kraje, jsou podstatnou součástí dopravní sítě regionu. Obce a města v Moravskoslezském kraji jsou sjednoceny silnicemi II. a III. třídy.⁴⁸

2.4.6 Zemědělství a lesnictví

Lesy tvoří 35 % území kraje. Nejčastěji vyskytovaným lesním druhem v kraji je smrk. Listnatý druh stromu v kraji zastupuje převážně buk. Lesy jsou v kraji rozmístěny nerovnoměrně. Nejvíce zalesněny jsou horské oblasti Beskyd a Hrubého Jeseníku.⁴⁹

Na Ostravsko-Karvinsku je lesnatost nejnižší. Lesy poškozují abiotické faktory, jako je sníh, vítr a sucho. Z biotických faktorů je to např. přemnožení lýkožrouta smrkového či dalších kůrovců vyskytujících se v kraji.⁵⁰ Zemědělská půda tvoří více jak polovinu území kraje. Z půdních typů se zde vyskytují nejčastěji hnědé půdy. Pro zemědělství jsou vhodné hlavně oblasti na severu kraje, např. Opavská pahorkatina, Moravská brána či Ostravská pánev. V kraji je zastoupena lesní, potravinářská či zemědělská výroba. Z významných plodin jde o pěstování řepky či brambor.⁵¹ Celkovou produkci zemědělství v roce 2020 tvořila z 62,4 % rostlinná produkce a z 33,9 % živočišná produkce, zbytek části představovala produkce zemědělských služeb a podíl nezemědělských vedlejších činností.⁵²

⁴⁸ Silniční síť na území Moravskoslezského kraje. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/temata/doprava/silnicni-sit-na-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-1337/>

⁴⁹ Základní informace a legislativa - lesy. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/zakladni-informace-a-legislativa-_lesy-1286/

⁵⁰ *Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2003: Moravskoslezský kraj*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004, s. 15. ISBN 80-7212-324-6.

⁵¹ Základní informace a legislativa - zemědělství. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/zakladni-informace-a-legislativa-_zemedelstvi-1292/

⁵² Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>

Praktická část

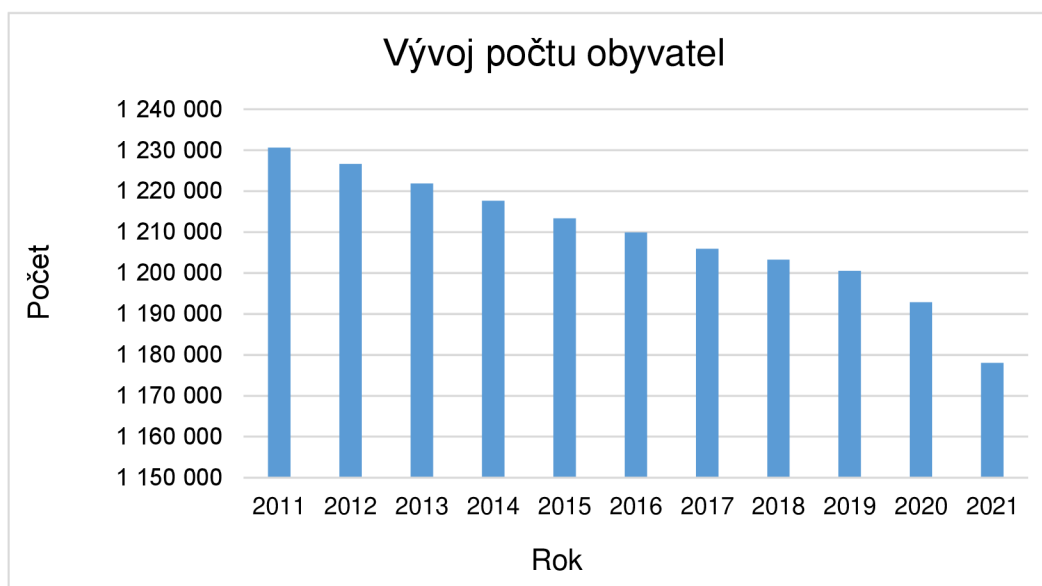
Praktická část se orientuje na vyhodnocení vývoje faktorů, týkající se hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje, nadefinovaných v teoretické části.

3. Analýza hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje

3.1. Analýza obyvatelstva

Analýza obyvatelstva se zaměřuje na zjištění, zda počet obyvatel v Moravskoslezském kraji přibývá nebo ubývá. Zaměří se také na důvody, které zapříčiňují daný růst či pokles obyvatel. Dále se analýza obyvatelstva zabývá věkovým složením obyvatel v Moravskoslezském kraji.

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

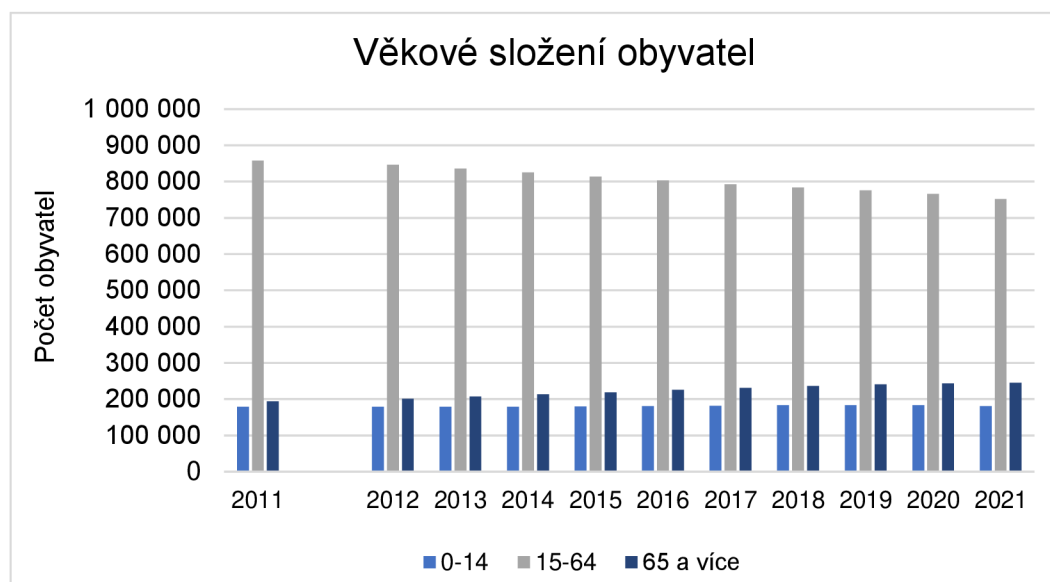
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵³

Z výše vyobrazeného grafu lze vidět, že počet obyvatel v kraji postupně ubývá. V roce 2011 bylo v kraji 1 230 613 obyvatel. Do roku 2021 jich 52 624 ubylo. Důvodem těchto změn dochází v důsledku nízké porodnosti, která není problémem pouze Moravskoslezského kraje, ale i celé České republiky. Díky nízké porodnosti žije v kraji ve větším měřítku starší populace, která se zařazuje

⁵³ Obyvatelstvo. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30845>

do skupiny ekonomicky neaktivního obyvatelstva, která nemá hospodářskému rozvoji v kraji, z hlediska prosperity, co nabídnout. Kvalifikovaná skupina lidí, především studenti vysokých škol, po dokončení studií plánují stěhování do jiných krajů České republiky nebo do zahraničí, a to za účelem kvalitnějšího života a hlavně nalezení vhodného zaměstnání. Jedním z faktorů stěhování mladých lidí je existence průmyslu v kraji, která brání v různorodosti výběru budoucího zaměstnání. Dalším faktorem je znečištění životního prostředí, které není prospěšné pro lidský organismus a jeho celkové fungování.

Graf č. 2 Věkové složení obyvatel v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

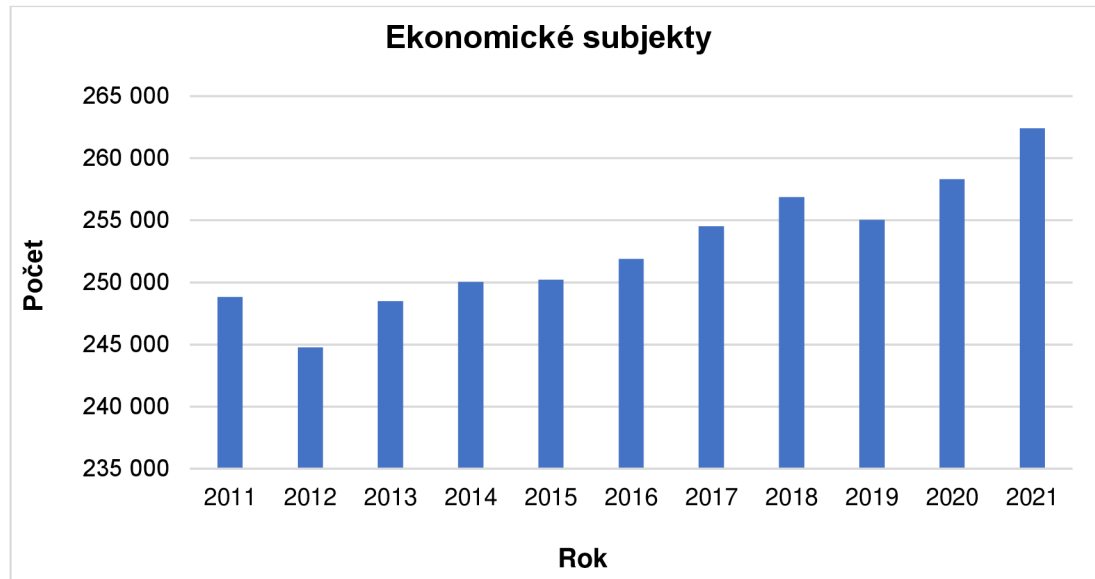
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁴

Ve výše uvedeném grafu si lze všimnout, že dochází k postupnému stárnutí obyvatel. Tato situace lze vidět u věkové kategorie 15-64 let, kdy dochází k výraznému snižování počtu obyvatel. Věková kategorie 0-14 let je relativně neměnná. Od roku 2014 si lze všimnout mírného růstu a v roce 2021 naopak mírného poklesu. U věkové kategorie 65 a více let dochází k růstu počtu obyvatel, a tím dochází k již zmiňovanému stárnutí obyvatel.

⁵⁴ Obyvatelstvo. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30845>

3.2 Ekonomické subjekty

Graf č. 3 Počet ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁵

Ve výše uvedeném grafu lze zaznamenat, že v roce 2011 až 2016 byl v Moravskoslezském kraji relativně nízký počet ekonomických subjektů. Příčinou byla hospodářská krize roku 2008, kdy podniky začaly postupně krachovat. Od roku 2017 došlo k postupnému zvyšování počtu ekonomických subjektů. Ke zvyšování ekonomických subjektů přispívá vylepšování podnikatelského prostředí a lepší podmínky podnikání. Čím více ekonomických subjektů bude, tím více investorů přibude. Čím více se lidé budou obávat rizika podnikání, tím méně ekonomických subjektů bude.

⁵⁵ Statistiky z Registru ekonomických subjektů. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33695>

3.3 Školství

Graf č. 4 Počet žáků na základních školách Moravskoslezského kraje

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁶

Graf č. 5 Počet žáků na středních školách Moravskoslezského kraje

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁷

⁵⁶ Vzdělávání. Vdb.czso.cz [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30848>

⁵⁷ Vzdělávání. Vdb.czso.cz [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30848>

V prvním výše vyobrazeném grafu lze nejprve vyzorovat, že počet žáků na základních školách postupně stoupá. K nárustu počtu žáků přispěl také příchod ukrajinských dětí z důvodu probíhající válce na Ukrajině. V druhém vyobrazeném grafu je zaznamenaný pokles počtu žáků na středních školách.

Graf č. 6 Počet studentů na vysokých školách Moravskoslezského kraje

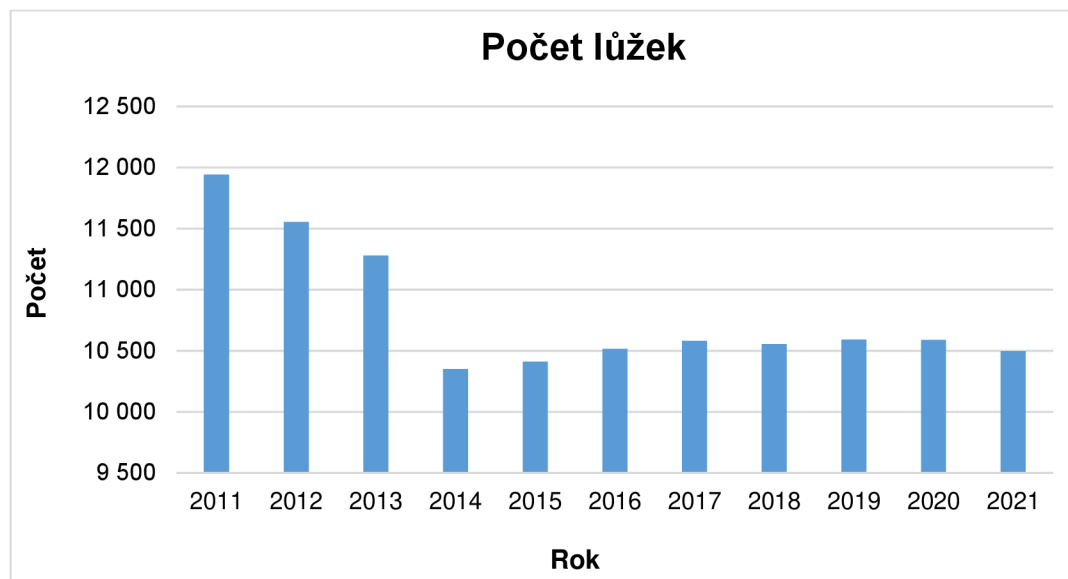
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁸

Ve výše vyobrazeném grafu lze zaznamenat, že počet studentů na vysokých školách postupně klesá. K poklesu přispěla pandemie covidu-19, kdy se v průběhu přešlo na online výuku. Online výuka mohla přispět ke změně názoru lidí, kteří se původně na vysokou školu chystali nastoupit. Čím více má kraj lidí s vysokoškolským vzděláním, tím má vyšší úroveň a prosperitu.

⁵⁸ Vzdělávání. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30848>

3.4 Zdravotnictví

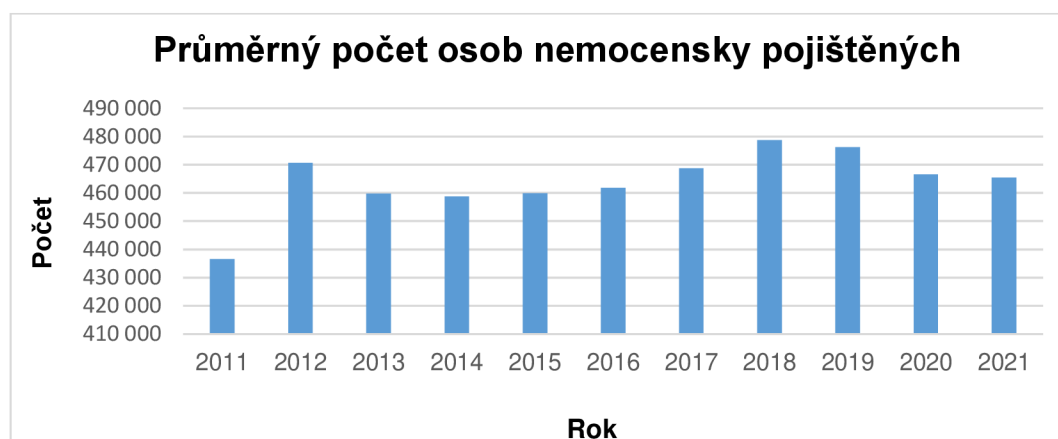
Graf č. 7 Celkový počet lůžek v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁵⁹

Ve výše uvedeném grafu lze vyzorovat, že největší počet lůžek v Moravskoslezském kraji byl v roce 2011 a nejmenší počet byl v roce 2014. Počet lůžek nebyl dostatečně kapacitně naplněn pro lidi, kteří onemocněli v průběhu pandemie covidu-19.

Graf č. 8 Průměrný počet osob nemocensky pojištěných v MSK od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁰

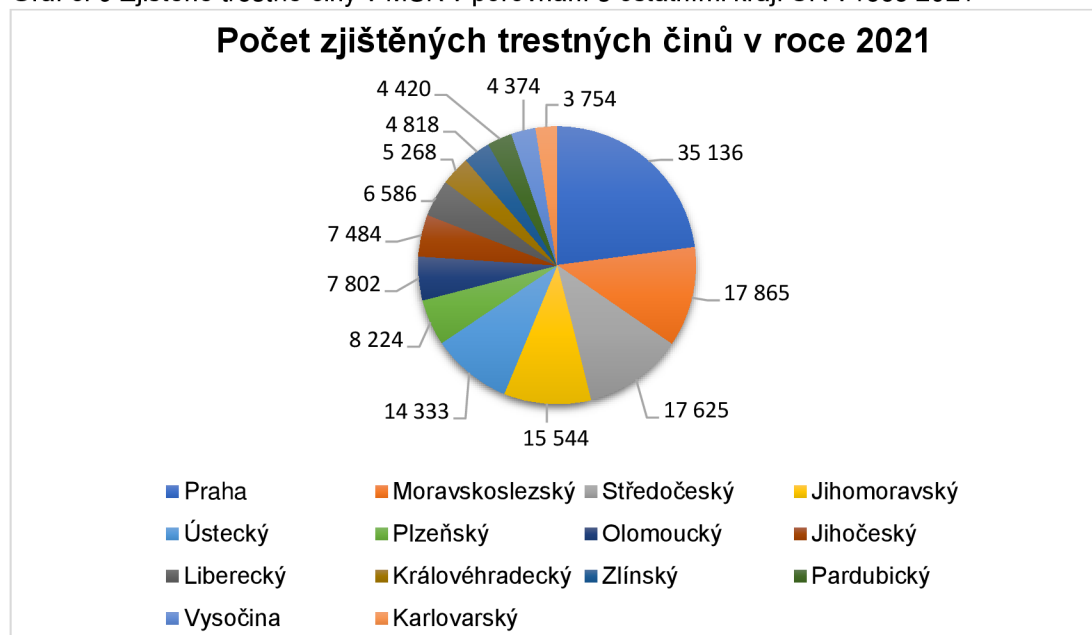
⁵⁹ Zdravotnictví. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33300>

⁶⁰ Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=32571>

Výše vyobrazený graf zobrazuje průměrný počet osob nemocensky pojištěných. V době pandemie covidu-19 došlo ke zvýšení počtu těchto osob z důvodů onemocnění a nutnosti setrvat v karanténě.

3.5 Kriminalita

Graf č. 9 Zjištěné trestné činy v MSK v porovnání s ostatními kraji ČR v roce 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Policie ČR⁶¹

Znárodný graf vyobrazuje počet zjištěných trestných činů v krajích České republiky v roce 2021. Hlavní úlohou grafu je porovnat počet trestných činů v Moravskoslezském kraji s ostatními kraji České republiky. Moravskoslezský kraj je v pořadí na druhém místě s počtem 17 865 zjištěných trestných činů. Před ním je Hl. m. Praha s počtem 35 136, kde je obecně kriminalita vysoká. Vysoké počty trestných činů a celkově vysokou kriminalitu zapříčiňují především města Ostrava a Karviná, která jsou tímto známá.

Faktory způsobující páchaní kriminality na území Moravskoslezského kraje jsou osoby sociálně slabší, užívání omamných látek, osobní krize samotných pachatelů, nezaměstnanost a známým faktorem je vysoký počet recidivistů. V průběhu pandemie došlo ke zvýšené trestné činnosti prostřednictvím sociálních

⁶¹ Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje: vyhodnocení statistiky trestné činnosti za rok 2021. www.policie.cz [online]. 2022 [cit. 2022-11-08]. Dostupné z: [file:///C:/Users/andre/Downloads/KRIMINALITA_a_nehodovost_za_rok_2021%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/andre/Downloads/KRIMINALITA_a_nehodovost_za_rok_2021%20(1).pdf)

sítí. V důsledku pandemie covidu-19 přibylo domácí násilí z důvodu sociální izolace, která na psychiku člověka není přínosná.

Pro snížení vysoké kriminality je opatřením nainstalovat kamerové systémy a obecně kvalitnější technické zabezpečení v nejproblematičtějších částech kraje. Dalším opatřením je rozmístění více policejních hlídek po celém území kraje. Čím větší bude v kraji bezpečnost, tím více může vzrůst počet lidí v kraji.

Graf č. 10 Počet objasněných trestných činů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

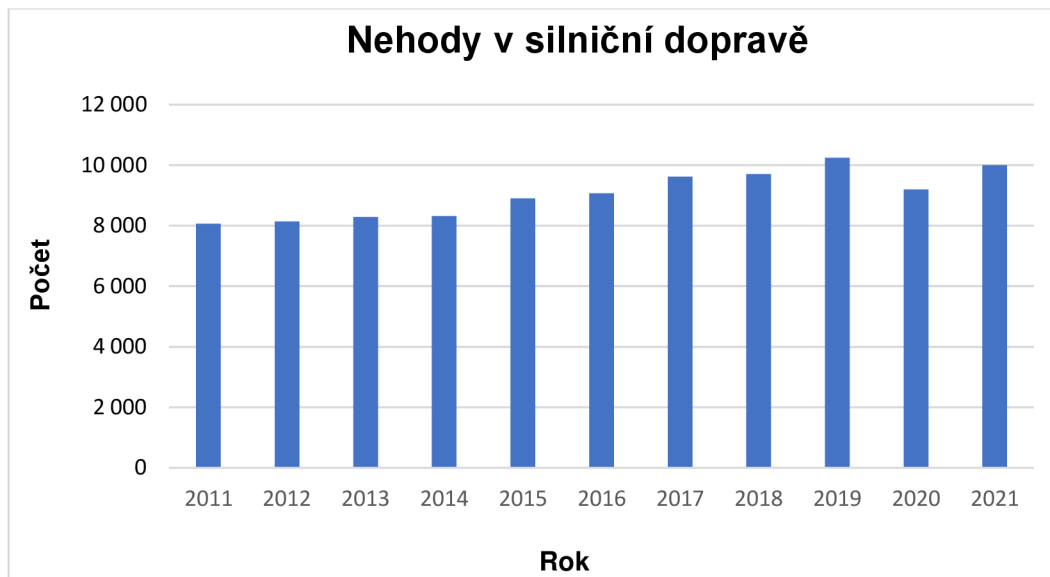
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶²

Na uvedeném grafu lze vypožorovat, že největší počet objasněných trestných činů byl v letech 2013 a 2014. Naopak nejnižší počet objasněných trestných činů byl v letech 2020 a 2021, který byl způsoben především pandemií covid-19, kdy byl omezen pohyb osob, a také zpřísnění trestů za spáchání trestných činů. V posledních letech se rozšířila kriminalita v kybernetickém prostoru, kde je nízká míra objasněnosti, a tudíž se celkový počet objasněných trestných činů snižuje.

⁶² Kriminalita, nehody. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=31008>

3.6 Dopravní nehodovost

Graf č. 11 Počet nehod v silniční dopravě na území Moravskoslezského kraje od 2011 do 2021

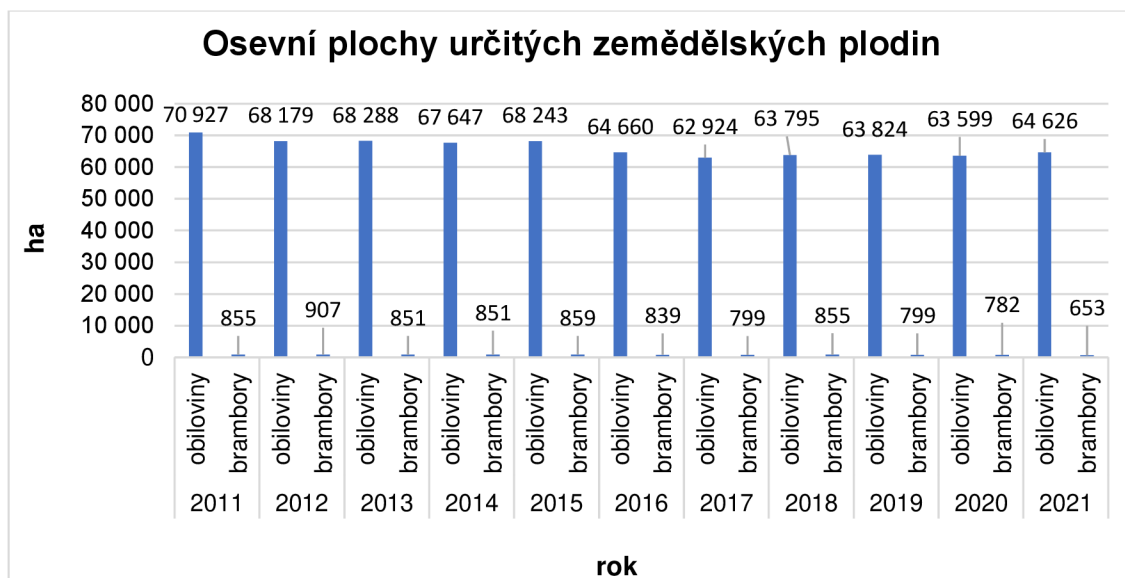
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶³

Graf znázorňuje počet nehod v silniční dopravě na území Moravskoslezského kraje. Na grafu si lze všimnout, že od roku 2011 do roku 2019 počet nehod stoupá. v roce 2020 došlo k poměrně výraznému úbytku dopravních nehod. Příčinou úbytku byla začínající pandemie covid-19, kdy došlo k výraznému omezení pohybu osob. V roce 2021 dochází při řešení pandemie covidu-19 k opětovnému nárustu nehod. Příčinou nehod bývá požití alkoholu či omamné látky, ale také špatný způsob řízení. Čím rizikovější chování řidičů za volantem je, tím více přibývá dopravních nehod nebo čím luxusnějších aut si lidé mohou dovolit, tím přibývá nehod.

3.7 Zemědělství

Graf č. 12 Osevní plochy určitých zemědělských plodin v MSK od 2011 do 2021 (k 31.5.)

⁶³ Kriminalita, nehody. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=31008>

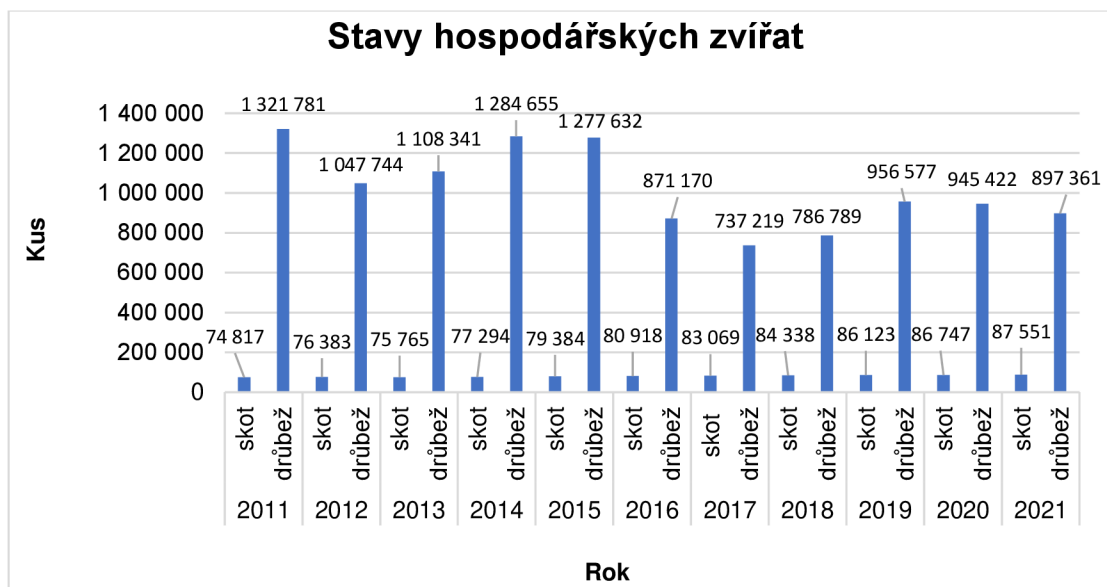
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁴

Nejen v Moravskoslezském kraji, ale i v České republice dochází k úbytku osevních ploch z důvodu přirozeného vývoje společnosti lidí. Pokles osevních ploch má negativní i pozitivní stránku. Z negativní stránky věci dochází k záborům zemědělské půdy na úkor stavební půdy. Naopak z pozitivní stránky věci dochází ke zvyšování hektarových výnosů hlavních polních plodin. Platí, že čím více dochází k úbytku zemědělské plochy, tím více roste nezaměstnanost v oblasti zemědělství. K růstu nezaměstnanosti v oblasti zemědělství dochází také díky vlivu modernizace zemědělství. V Moravskoslezském kraji a České republice se vypěstuje značně více obilovin než brambor.⁶⁵

Graf č. 13 Stavby hospodářských zvířat v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021 (k 1.4.)

⁶⁴ Zemědělství. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30840>

⁶⁵ V Česku ubývá osevních ploch. *Www.ceskovdatech.cz* [online]. 2016 [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/52-v-cesku-ubyva-osevnych-ploch-jde-ale-o-dusledek-prirozeneho-vyvoje/>

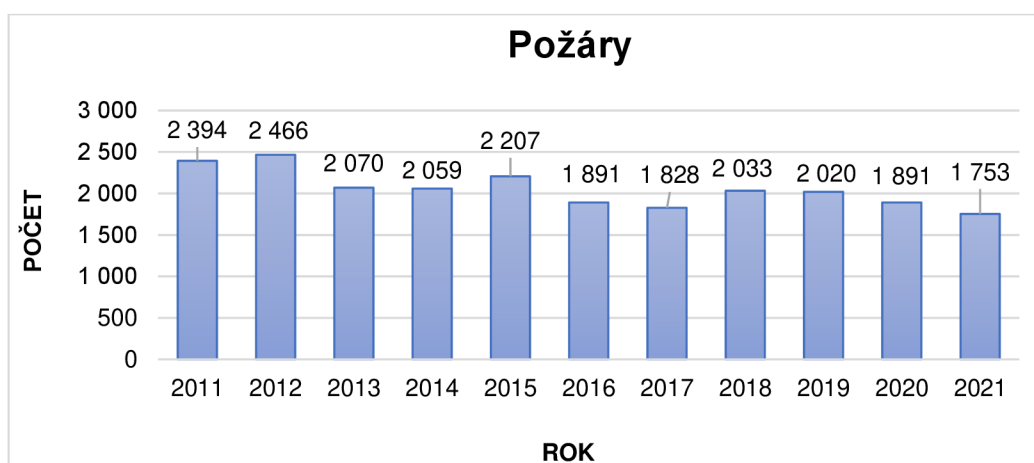

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁶

V Moravskoslezském kraji bylo celkově chováno více kusů drůbeže v porovnání se skotem. U drůbeže však dochází ke snižování kusů a u skotu dochází ke zvyšování kusů. Jednou z příčin snižování kusů drůbeže je snížený počet chovatelů.

3.8 Mimořádné události

Graf č. 14 Celkový počet požárů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁷

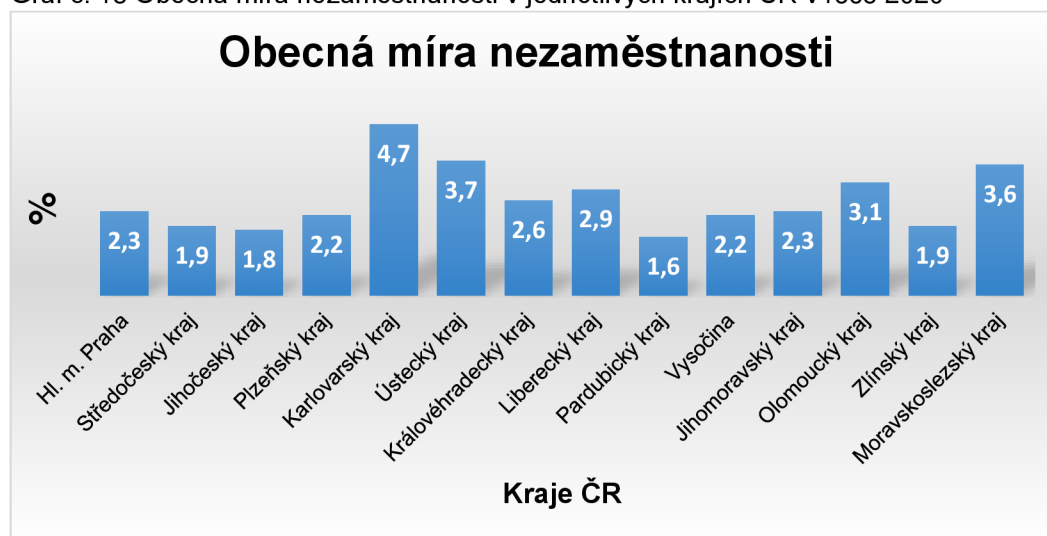
⁶⁶ Zemědělství. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30840>

⁶⁷ Kriminalita, nehody. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=31008>

Požáry v České republice ubývají. Požáry jsou v Moravskoslezském kraji typické stejně jako ve zbytku České republiky, vyšší počet průmyslových objektů se na statistice výrazně neprojevuje. Nejčastějším příčinou vzniku požárů bývá lidská chyba z nepozornosti či technická závada. Požáry vzniklé přírodně je dnes již málo. Většinou lidé podceňují při vypalování prevenci, neboť nemají ohraničené místo a připravené prostředky pro případné uhašení. U domů je častou příčinou technická závada na spotřebiči či komínové těleso, kdy je komín bez platné revize a vyčištění. Požáry mají za následek určitou hmotnou či finanční škodu. Čím rozsáhlejší budou následky požárů, tím více bude vynaloženo finančních prostředků na obnovu území nebo na obnovu určitého objektu. Lidé mají pojištěné nemovitosti, a tudíž v případě vzniku požáru dostanou tito lidé od pojišťovny určitou finanční částku. Důsledkem je následné zvedání cen pojistek. Zásah hasičů je hrazen ze státního rozpočtu, neboli přeneseně z rozpočtu HZS Moravskoslezského kraje.

3.9 Nezaměstnanost

Graf č. 15 Obecná míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR v roce 2020

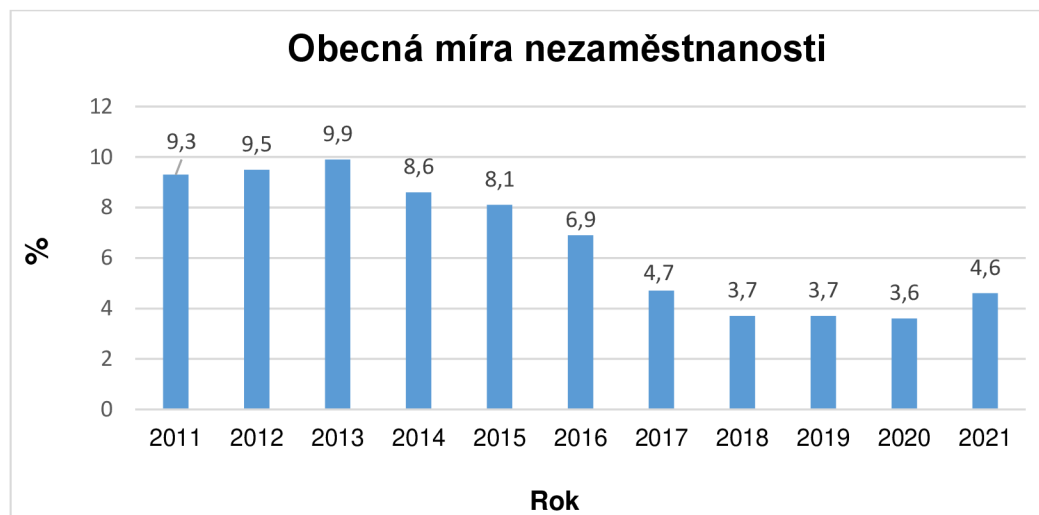
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁸

Výše v uvedeném grafu je vyobrazena komparace obecné míry nezaměstnanosti Moravskoslezského kraje a obecné míry nezaměstnanosti ostatních krajů České

⁶⁸ Statistická ročenka Moravskoslezského kraje - 2021: územní srovnání. [Wwww.czso.cz](http://www.czso.cz) [online]. 2021 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/27-uzemni-srovnani-c2dz72429p>

republiky v roce 2020. Moravskoslezský kraj dosáhl 3,6 %. Umístil se tak hned za Ústeckým krajem s 3,7 %. Největší obecnou míru nezaměstnanosti měl Karlovarský kraj s 4,7 % a nejmenší Pardubický kraj s 1,6 %.

Graf č. 16 Obecná míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁶⁹

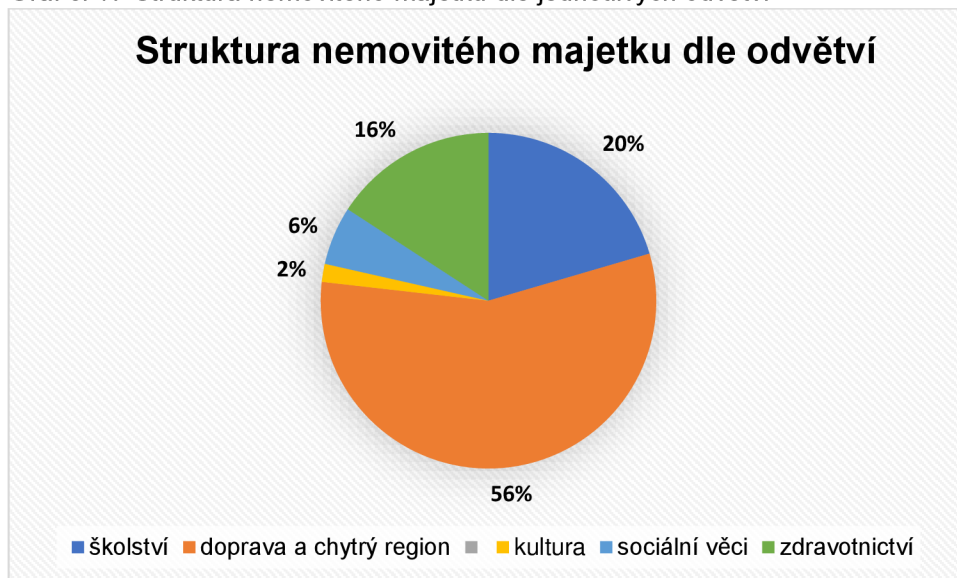
V grafu je možné vyzorovat značně vysokou míru nezaměstnanosti v letech 2011 až 2015. Příčinou byla hospodářská krize roku 2008, která vysokou míru nezaměstnanosti odstartovala. Nebyl dostatek pracovních míst. Od roku 2016 se situace začala postupně zlepšovat. Nejnižší míru nezaměstnanosti lze spatřit v roce 2020. Míra nezaměstnanosti souvisí také s dosaženým stupněm vzdělání obyvatel v kraji a nekorespondující poptávkou a nabídkou. Čím větší je míra nezaměstnanosti v kraji, tím více je sociálních a ekonomických problémů. Dochází k zatížení ekonomiky z důvodu pobírání dávek v nezaměstnanosti, poklesu produkce a snížení celkové úrovně kraje.

⁶⁹ Zaměstnanost, nezaměstnanost. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30851&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~301-_null#katalog=30853

3.10 Majetek a hospodaření Moravskoslezského kraje

Hodnota nemovitého majetku kraje, který není svěřen příspěvkovým organizacím, dosahuje 4,93 mld. Kč. Hodnota majetku kraje předaného k hospodaření příspěvkovým organizacím dosahuje 42,56 mld. Kč. Tato hodnota je vnesena do odvětví, které vyobrazuje následující graf níže.

Graf č. 17 Struktura nemovitého majetku dle jednotlivých odvětví

(Vlastní zpracování) Pramen: Moravskoslezský kraj⁷⁰

Tabulka č. 5 Rozdělení nemovitého majetku do jednotlivých odvětví

školství	8,71 mld. Kč
doprava a chytrý region	23,96 mld. Kč
kultura	0,74 mld. Kč
sociální věci	2,40 mld. Kč
zdravotnictví	6,73 mld. Kč

(Vlastní zpracování) Pramen: Moravskoslezský kraj⁷¹

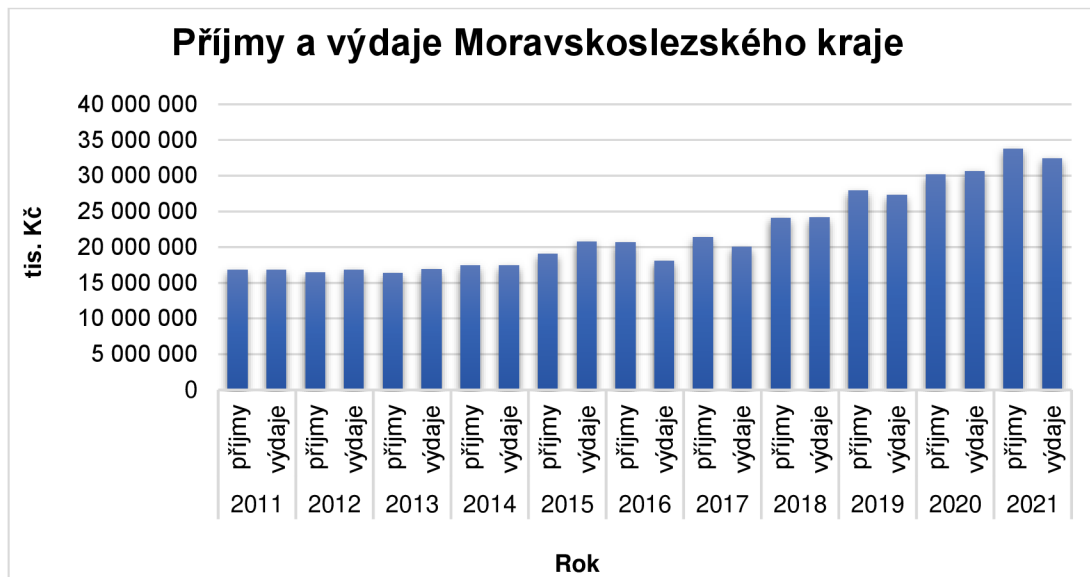
Tabulka zobrazuje rozdělení hodnotu majetku kraje, který činí 42,56 mld. Kč. Tato hodnota je rozdělena do odvětví, která jsou uvedena v tabulce v mld. Kč. Největší

⁷⁰ Kraj jako vlastník. [Www.msk.cz](https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/) [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/>

⁷¹ Kraj jako vlastník. [Www.msk.cz](https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/) [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/>

podíl má odvětví dopravy a chytrého regionu s hodnotou 23,96 mld. Kč. Naopak nejmenší podíl zaujímá odvětví kultury s hodnotou 0,74 mld. Kč.

Graf č. 18 Příjmy a výdaje Moravskoslezského kraje od 2011 do 2021

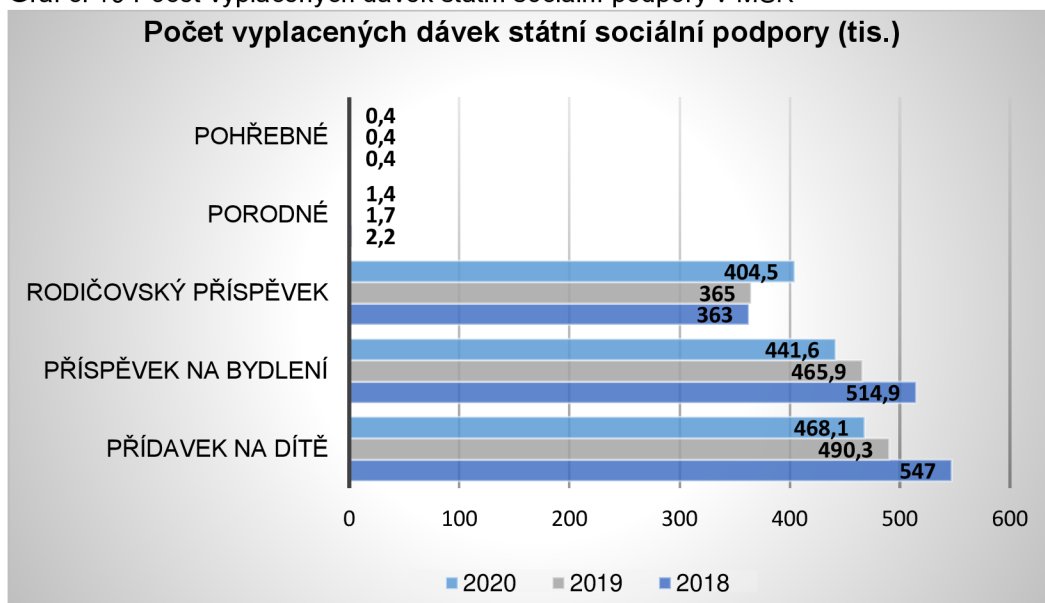
(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁷²

Graf výše zobrazuje hospodaření Moravskoslezského kraje, konkrétně příjmy a výdaje. Čím větší příjmy kraj má, tím více se vybuduje v kraji nemovitostí. Nově vybudované nemovitosti můžou nalákat více lidí do kraje, a také přilákat nové investory. V současnosti se nemovitosti tolik neprodávají, protože lidé nemají dostatek financí. Dochází také ke zvyšování úrokových mír. Díky vysokým úrokovým mírám si lidé neberou hypotéku. Tím se zvedne poptávka po pronájmech.

⁷² Hospodaření krajů a obcí. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33877>

3.11 Sociální dávky a průměrná hrubá měsíční mzda

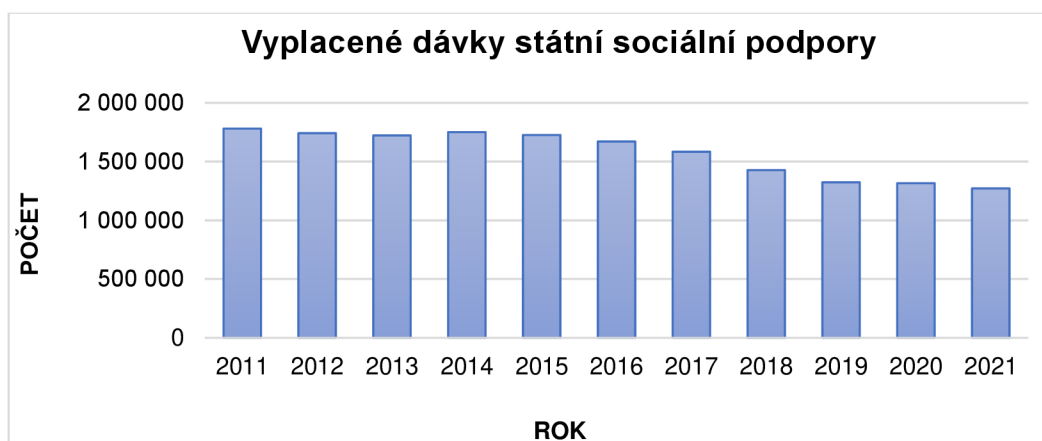
Graf č. 19 Počet vyplacených dávek státní sociální podpory v MSK

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁷³

V grafu pro porovnání jednotlivých dávek státní sociální podpory lze vidět počet vyplacených dávek státní sociální podpory v Moravskoslezském kraji v letech 2018, 2019 a 2020. Nejvíce byla vyplacena dávka příděvek na dítě. Jedná se o dlouhodobou dávku, která je poskytována rodinám s dětmi. Nejméně byla vyplacena dávka pohřebné.

Graf č. 20 Počet vyplacených dávek státní sociální podpory v MSK od 2011 do 2021

⁷³ Statistická ročenka Moravskoslezského kraje - 2021: sociální zabezpečení. www.czso.cz [online]. 2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/22-socialni-zabezpeceni-9vpjulwus4>

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁷⁴

Ve výše uvedeném grafu souvisí postupně klesající počet vyplacených dávek státní sociální podpory se stále nižší a nižší porodností, neboť dávky státní sociální podpory se skládají z přídatku na dítě, rodičovského příspěvku a porodného. Největší počet dávek byl v roce 2011 a nejmenší počet byl v roce 2021. Čím více lidí s nízkými příjmy v kraji žije, tím více dávek státní sociální podpory je vyplaceno.

Graf č. 21 Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁷⁵

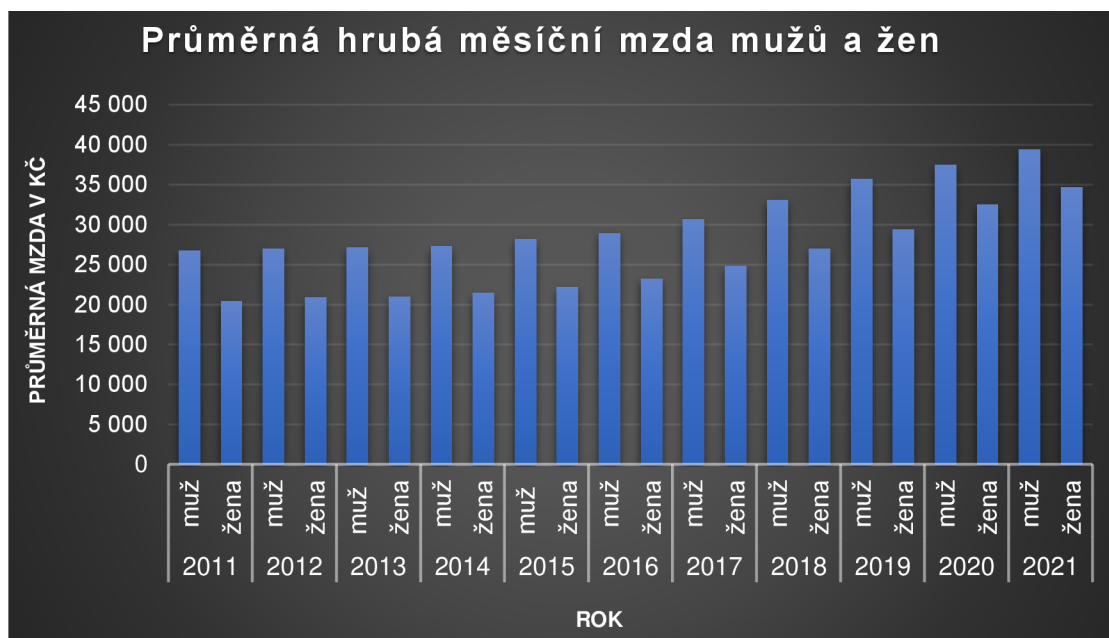
Výše v grafu můžeme vidět neustále vzrůstající křivku, kdy v roce 2011 je průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji nejnižší, kdežto v roce 2021 je nejvyšší. Jedním z důvodů zvyšování průměrné hrubé měsíční mzdy je souvislost s pandemií covidu-19, kdy převážně zaměstnanci ve zdravotnictví dostávali vyšší mzdu než před pandemií samotnou. Dále díky současné válce na Ukrajině dochází k výraznému růstu inflace, a díky tomu se mzdy lidí zvyšují také. Díky inflaci dochází k nárůstu cen pohonných hmot, energií, potravin či k poklesu úspor. Inflace způsobuje také zvedání úroků v bankách. V posledních letech dochází ke zvýšení poptávky po informačních technologiích,

⁷⁴ Sociální zabezpečení. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30850>

⁷⁵ Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd - mezikrajské srovnání. *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=MZD07&sp=A&pvokc=&katalog=30852&z=T>

neboť v průběhu pandemie covidu-19 většina lidí začala pracovat z domova. I tento faktor by mohl být příčinou zvyšování průměrné hrubé měsíční mzdy.

Graf č. 22 Průměrná hrubá měsíční mzda mužů a žen v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021

(Vlastní zpracování) Pramen: Český statistický úřad⁷⁶

V grafu je zcela zřejmé, že v letech 2011 až 2021 v Moravskoslezském kraji měli vždy větší mzdu muži než ženy, a to za stejně vykonávané práce či stejné postavení. Důvodem je nižší počet pracujících žen v rizikové práci, které vykonávají převážně muži, překážka práce v noci, nebo také mateřská dovolená spojená s pauzou v zaměstnání. Lidé mají obecně zakořeněno již v dřívějších dobách, že muži jsou prezentováni jako přední živitelé jejich rodin zajišťující finanční zabezpečení.

⁷⁶ Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd - mezikrajské srovnání. *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=MZD07&sp=A&pvokc=&katalog=30852&z=T>

4. SWOT analýza města Ostravy

Následující kapitola praktické části se orientuje na vytvoření SWOT analýzy města Ostravy, převážně z pohledu hospodářského rozvoje.

SWOT analýza je metoda, u níž máme možnost určit vnitřní faktory (silné a slabé stránky) společně s vnějšími faktory (příležitosti a hrozby).

Metoda je běžně užívána zejména v oblasti státní správy či územní samosprávy v regionálním rozvoji. Účelem metody je odhalení a vzájemné srovnávání slabých a silných stránek, společně s hrozbami a příležitostmi týkajících se zkoumaného objektu. Cílem metody je analyzování současné i budoucí situace a následné nalezení vhodných prostředků pro zlepšení či splnění požadovaného stavu.⁷⁷

Ostrava je regionální metropolí kraje a třetím největším městem v České republice. Obecně je metropole brána jako hlavní město, mateřské město, nebo také jako středisko daného území. V případě již zmiňované regionální metropole Ostrava se jedná o středisko regionu.⁷⁸

Při vytváření SWOT analýzy se vycházelo z autorových znalostí města Ostravy a osobního poznání města. V neposlední řadě také ze strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023.

Tabulka č. 6 SWOT analýza města Ostravy z pohledu hospodářského rozvoje

Silné stránky	Slabé stránky
Ostrava je úspěšná při vytváření podmínek pro investory	přibývá více ekonomicky neaktivního obyvatelstva
počet obchodních společností roste	ve srovnání s jinými městy v Ostravě žije nižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním
hustá síť technické infrastruktury	zvýšená koncentrace sociálně vyloučených obyvatel
podnikatelský sektor je s výhledem do budoucnosti optimistický	městské obvody a město spolu nespolupracují dostatečně efektivně
výborná dopravní obslužnost	velké znečištění ovzduší

⁷⁷ *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 176. ISBN 978-80-7380-086-4.

⁷⁸ KUTA, Vítězslav a Stanislav ENDEL. *Ostrava jako regionální metropole od nástupu industrializace k současnosti*. Ostrava: statutární město Ostrava, 2015, s. 102. ISBN 978-80-906091-1-2.

rozsáhlé rekreační možnosti	monotematické zaměření výroby
kvalitní bytový fond	nevelký počet podnikatelských subjektů
nabídka kvalitního vzdělávání	vysoká kriminalita
kvalitní veřejné statky	úbytek lidí v centru města
dostupná sociální a zdravotní zařízení	nízká bezpečnost
Příležitosti	Hrozby
místní ekonomika má vysoký inovační potenciál	kontinuita strategického směřování města může být narušena komunálními volbami
příznivý hospodářský vývoj	ztráta konkurenceschopnosti
mezinárodní spolupráce	vysoký počet obyvatelstvo s příjmy pohybující se na úrovni chudoby
moderní technologie	odliv lidského kapitálu
geografická poloha města	stárnutí obyvatel
vylepšení celkové image města	migrační vlny
výzkumná a vědecká pracoviště	jednosměrná orientace na externí financování investičních i neinvestičních záměrů města pouze z evropských fondů
turistika v horských oblastech	snížená důvěra obyvatel města

(Vlastní zpracování) Pramen: Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023⁷⁹

4.1 Návrhy a opatření

Na základě vypracované SWOT analýzy jsou vytvořené návrhy a opatření, vycházející konkrétně ze silných, ale hlavně ze slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Silné stránky města mohou být samozřejmě i nadále podporovány k dalšímu zlepšování, anebo zůstanou zachovány.

Znečištění ovzduší

Znečištění ovzduší v Ostravě je neustále probíraným tématem. Ovzduší se sice zlepšuje, ale přesto není kvalitní. Je způsobeno díky převažujícímu průmyslu, automobilové dopravě, u které znečištění ovzduší vzniká spalováním fosilních

⁷⁹ Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023. *Fajnova.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2020/07/Strategicky_plan_rozvoje_statutarniho_mesta_Ostravy_2017-2023_FINAL.pdf

paliv. Dalším faktorem je znečištění přicházející od Polska. Hromadění nečistot v ovzduší je zapříčiněno ostravskými elektrárnami, hutěmi a koksovny.

Návrhem na zlepšení kvality ovzduší je výměna kotlů, kde převládají kotle staré a nevyhovující požadované kvalitě. Dochází díky tomu ke zvyšování emisí. Doporučuje se používat tepelná čerpadla nebo plynové kotle. Dalším návrhem je zekologičtění dopravy, konkrétně využívání elektromobility. Efektivním řešením je využívání městské hromadné dopravy místo automobilů. Lidé by měli být především s těmito návrhy na zlepšování ovzduší informováni a poučeni pomocí vytvořených programů či plánů proti znečištění ovzduší. Zásadní je však pomoc vlády, neboť kraj sám situaci nevyřeší. Geografickou polohu Ostravy a Polska se dá stěží ovlivnit lidskými zásahy. Znečištěné ovzduší má velmi závažný dopad na zdraví obyvatel města Ostravy, ale také může dojít k předčasnému úmrtí jedince. Znečištění ovzduší je jeden z důvodů, proč lidé odcházejí z města za lepšími životními podmínkami.

Obyvatelstvo

V Ostravě žijí lidé sociálně slabí až po obyvatelstvo, jejichž příjmy jsou na hranici chudoby. Problémy s financemi mohou lidé zažívat právě také kvůli nepříznivým životním podmínkám ve městě, díky kterým jsou lidé častěji nemocní a mohou tedy být vyřazeni z pracovního procesu, nebo také kvůli úrovně ekonomického rozvoje a geografické poloze. Sociálně vyloučení lidé mají ve většině případů pouze základní vzdělání, tudíž je pro ně velmi obtížné najít si dobře placenou práci. Lidé se často uchylují k různým fyzickým nemocem, ale i k nemocem psychickým, kdy lidé nemají dostatečné sociální kontakty nebo upadají často do úzkostných stavů. Sociálně vyloučené osoby nemohou dosáhnout ve společnosti tzv. sociálního statusu. Díky nedostatku financí se zvyšuje kriminalita, která je v Ostravě poměrně vysoká. Pomoc těmto lidem bývá v podobě vyplácení sociálních dávek a stanovení minimální mzdy. K sociálnímu zabezpečení patří také nemocenské pojištění. Na podporu chudoby se v Ostravě konají Dny proti chudobě. Součástí této akce bývají semináře a charitativní akce. Pro sociálně slabší jedince lze vytvořit různé motivační programy pro dokončení vyššího vzdělání.

Dalším problémem města Ostravy je stárnutí obyvatel, jehož hlavní příčinou je nízká porodnost. Je to velice diskutované téma současné doby a celosvětový problém představující komplikace do budoucna. Dalším fenoménem je odliv lidského kapitálu, což znamená přesun vzdělaných lidí nejčastěji za prací do jiných měst, kde získají lepší výhodnější pracovní podmínky v zaměstnání. Dalším významným důvodem je znečištěné životní prostředí. Město si své obyvatelstvo snaží udržet, a to pomocí celkového zvyšování kvality života. Je potřeba mladým lidem nabízet dobře placenou práci a vytvářet prostředí, kde se budou obyvatelé města cítit komfortně. Je třeba vytvářet projekty se zaměřením na stárnutí obyvatelstva, zavést nové moderní technologie ve školách a firmách, dále více propojovat služby. Výhodou města je bohatý kulturní život v podobě divadel či festivalů, nebo také různá sportovní využití. Tyto výhody města by mohly udržet mladé lidi, nebo dokonce přilákat nové. Právě vzdělaní mladí lidé přispívají nejvíce bohatství města. Celkově je třeba zvyšovat atraktivitu města, především centra města pro utváření dobrého dojmu. Jedním z řešení by byla výstavba modernějších budov.

U obyvatel města Ostravy převládá pocit nízkého bezpečí ve městě. Příčinou je především povědomí o vysoké kriminalitě, která v Ostravě je známým faktem. Vysoká kriminalita je zde z důvodu osob sociálně slabších, užívání návykových látek či nezaměstnanosti. Je proto žádoucí zvyšovat kvalitu bezpečnosti např. pomocí nainstalování bezpečnostního kamerového systému či posílení policejních hlídek na potenciálně nebezpečných místech.

Image města

Ostrava si nosí stále s sebou negativní image především díky její průmyslové historii, špatnému životnímu prostředí a sociální situaci ve městě. Dochází však k postupnému vylepšování a lidé mající předsudky vůči městu, následně přehodnotili svůj negativní názor na pozitivní po návštěvě města. Ve skutečnosti má Ostrava mnohé co nabídnout. Jsou zde významné kulturní památky, divadla, muzea, restaurace a mnoho dalších. Pro návštěvníky, kteří přijeli především kvůli poznávání města, zábavě či využití služeb, je znepokojující prázdnota v centru města, kdy k podvečerním hodinám a o víkendech dochází k výraznému úbytku

lidí. Tento fakt má za důsledek snížení atraktivity samotného města a snížení počtu návštěvníků.

Návrhem pro zlepšení image města Ostravy je udržování vzhledu a čistoty veřejných prostranství města, dále zvyšování vědomí o městě pomocí propagace v podobě vytvoření propagačních videí, reklam nebo webových stránek. Na zviditelnění města se mohou využít také sociální sítě, kterou může být hojně využívaná a známá aplikace Facebook. Díky tomu si mohou lidé utvořit vlastní představu a změnit tak názor. Dále můžeme zvyšovat povědomí prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků. Při vytváření je důležité si uvědomit, že zdůrazňování primárně jen pozitivních stránek města může mít za následek pocit nepravosti a neupřímnosti. Je proto vhodné zvolit si při vytváření tzv. zlatou střední cestu. Změna image by zvýšila atraktivitu města pro zahraniční turisty, ale také investory.

Dopravní obslužnost

Efektivně fungující a kapacitně dostatečná doprava byla pro průmyslovou aglomeraci nezbytná. Vývoj silniční, železniční a lanové dopravy byl pro těžbu uhlí důležitý. Významem lanové dopravy byla převážně neustálá přeprava vytěženého uhlí. K pozitivním stránkám lanové dopravy patřila spolehlivost a efektivnost.⁸⁰

Dopravní podnik Ostrava byl založen městem v roce 1995 s účelem uspokojit přepravní potřeby veřejné dopravy. Městská hromadná doprava v Ostravě je zabezpečována autobusovou, trolejbusovou a tramvajovou dopravou. Dále zde fungují také městská sdílená kola, která jsou velmi oblíbeným způsobem dopravní obslužnosti. Městská hromadná doprava je tvořena 89 linkami. Za účelem zvyšování konkurenceschopnosti tramvajové dopravy a v zájmu vylepšování tramvajových tratí, Dopravní podnik Ostrava spolupracující s městem uskutečňuje konkrétní projekty. Městská hromadná doprava na území Ostravy je jednou z nejekologičtější a nejkomfortnější hromadnou dopravou v České republice. Zaměření je zejména na zaznamenávání moderních trendů v hromadné dopravě, popularizaci hromadné dopravy a adaptování se na potřeby cestujících. Hlavním

⁸⁰ MATĚJ, Miloš. *Průmyslové dědictví města Ostravy*. Ostrava: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, 2019, s. 23. ISBN 978-80-88240-16-7.

cílem je hromadnou dopravu i nadále rozvíjet tak, aby zvyšovala počty cestujících a co nejméně zatěžovala životní prostředí.⁸¹

Inovační potenciál ekonomiky a podnikání

Ve městě je nedostatek kvalifikovaných pracovníků v několika oborech. Důsledkem toho je lákání kvalifikované pracovní síly ze zahraničí, a to převážně z důvodu podpory rozvoje firem. Zvýšením počtu cizinců se podpoří výkonnost místní ekonomiky. Příliv cizinců by také částečně vyřešil problém nízkého počtu obyvatel a zlepšit tak demografickou strukturu. Zvýšila by se tak i atraktivita města Ostravy.⁸²

Nízký počet podnikatelských subjektů může být zapříčiněn z již zmiňované negativní image Ostravy. Je zde totiž riziko, že podnikatel nebude mít dostatek zákazníků a přijde o zisky. Potenciální podnikatelé mohou mít nedostatek motivace a důvěry. Je zde překážkou tradiční průmysl, který může bránit rozhledu začínajícím podnikatelům. Chybí jim ochota nést rizika. Obecně se může vyskytovat problém vůbec s podnikáním začít. Tím problémem je nízké sebevědomí a sebedůvěra samotného jedince. Město není vzhledově přitažlivé pro zahájení podnikání.

K podpoře podnikání ve městě Ostrava je nutno změnit, respektive vylepšit podnikatelské prostředí a namotivovat lidi začínající s podnikáním. Dále by mohl být dobrým startem podnikání příspěvek na podnikání, dotační programy a podnikatelské soutěže, kde má každý zúčastněný podnikatel v soutěži možnost zviditelnění se. Je důležité se zaměřit na podporu malých a středních podniků. Neméně důležitou je také kvalitní příprava studentů na středních a vysokých školách se zaměřením na podnikání.

⁸¹ Plán dopravní obslužnosti území statutárního města Ostravy na období 2021 – 2025. *Www.ostrava.cz* [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-dopravy/oddeleni-silnicni-a-drazni-dopravy/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-statutarniho-mesta-ostravy>

⁸² Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023. *Fajnova.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2020/07/Strategicky_plan_rozvoje_statutarniho_mesta_Ostravy_2017-2023_FINAL.pdf

Technická infrastruktura

Město má k dispozici hustou síť technické infrastruktury, konkrétně ve zdrojích a ve vedení. Ostravským skupinovým vodovodem je opatřena určitá část ostravské aglomerace. Všechna důležitá centra jsou řízena kapacitně postačujícími čistírnami odpadních vod, a také centrální dodávkou tepla. Za poslední dobu došlo k modernizaci některých úseků technické infrastruktury.⁸³

Konkurenceschopnost

V Ostravě dochází ke snížení konkurenceschopnosti. Mělo by docházet k rozvinutí nových oborů, které by snížily nezaměstnanost. Pro město je nezbytná spolupráce s okolními městy. Pro podporu konkurenceschopnosti se vytváří také projekty. Tyto projekty by měly být dále rozvíjeny a upravovány. Inspirací by mohly být aktuální trendy ve světě.

Podle studie bylo stanoveno 6 hlavních pilířů konkurenceschopnosti, kterými jsou:

- životní prostředí a kvalita života,
- vzdělanost,
- doprava a infrastruktura,
- zaměstnatelnost,
- sociální inkluze a inovace.⁸⁴

Bytový fond

Ačkoliv je ve městě vysoký počet volných bytů, přesto není dostatek bydlení v potřebné kvalitě, které by mohlo být nabídnuto převážně mladým lidem a rodinám s dětmi. Pro přilákání mladých lidí je zapotřebí poskytnout jim výhodné podmínky na začátku bydlení. Dále je žádoucí vytvářet atraktivní okolí a samotný

⁸³ KUTA, Vítězslav a Stanislav ENDEL. *Ostrava jako regionální metropole od nástupu industrializace k současnosti*. Ostrava: statutární město Ostrava, 2015, s. 145. ISBN 978-80-906091-1-2.

⁸⁴ Fórum k rámci konkurenceschopnosti města Ostravy. *Www.ostrava.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/kampane/forum-k-ramci-konkurenceschopnosti-mesta-ostravy/>

atraktivní vzhled bytů. Ve městě je nedostatek kvalitního bydlení pro všechny skupiny obyvatel.⁸⁵

Rekreační možnosti a turistika

Město Ostrava nabízí svým obyvatelům pestrou škálu volnočasových aktivit, které zkvalitňují a zpříjemňují život samotných obyvatel. K dispozici jsou různá sportovní zařízení, jako jsou sportovní haly, tenisové kurty, stadiony, fitness centra, plavecké bazény a další. Dominantou sportovních zařízení je hala Ostravar Aréna, ve které se pořádají koncerty, sportovní akce, jako jsou hokejové zápasy a krasobruslení. Dále se zde pořádají kulturní akce, jako jsou koncerty známých hudebních kapel. Ve městě je také bohaté kulturní využití, kde mohou lidé navštívit divadla, kde významným divadlem je Divadlo Antonína Dvořáka. Dále je možnost návštěvy zajímavých muzeí, hudebních festivalů, kterým je např. Colours of Ostrava, ale také poznání známého Slezskoostravského hradu, Nové radnice s vyhlídkovou věží či turisty oblíbené zoo. Lidé rádi často chodí do parků, kde se nejen jedná o pasivní odpočinek, ale hlavně i o ten aktivní. Proto by měly být parky udržované v čistotě pro jejich využití v podobě různých sportovních aktivit. Tyto rekreační možnosti by měly být neustále vylepšovány vymyšlením nových nápadů, a tímto zapojovat i obyvatelé města, kteří by se mohli zapojit do procesu spolurozhodování či poskytovat nové nápady a řešení pro lepší budoucnost města Ostravy a zkvalitnit tak využití volného času. O pestrém výběru nabízených rekreačních možností je třeba informovat a seznámit potenciální návštěvníky, kteří by přijeli objevovat krásy Ostravy.

Velkou výhodou města Ostravy je možnost nedalekých horských oblastí, které jsou pro turisty nejen skvělým zážitkem, ale také odpočinkem a strávením času v přírodě pro lidi, kteří horské oblasti poblíž svého bydliště nemají. Jedná se o horskou oblast Moravskoslezských Beskyd, kde je nejvyšším bodem Lysá hora. Lze odtud vidět na Vysoké Tatry a Jeseníky. Díky horským oblastem se zvyšuje

⁸⁵ Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023. *Fajnova.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2020/07/Strategicky_plan_rozvoje_statutarniho_mesta_Ostravy_2017-2023_FINAL.pdf

pravděpodobnost návštěvy i samotného města Ostravy nejen českými turisty, ale také cizinci.

Vzdělávání

Ostrava nabízí obyvatelům města kvalitní vzdělávání, a to jak z hlediska kvalitativního, tak kvantitativního. Město nabízí širokou škálu prestižních základních, středních a vysokých škol. Ve městě se nachází dvě veřejné vysoké školy, kterými jsou Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava a Ostravská univerzita. Ze soukromých vysokých škol je to Vysoká škola podnikání a práva. Vysoké školy obecně nabízejí nepřeborné množství oborů, které si mohou zájemci o studiu dle svých preferencí vybrat. Vysoká škola báňská se řadí mezi nejlepší školy v celé České republice. Škola nabízí studentům využití koleje, má kvalitní informační systém v porovnání s ostatními univerzitami. Studenti mohou na škole využívat také superpočítač, kde se mohou dělat složitější výzkumy.

Pro mimořádně talentované studenty by se měly vytvářet takové podmínky, které by jim umožnily posun v jejich rozvoji a snadnější nalezení budoucího zaměstnání. Vzdělávání by mělo být zaměřeno na požadavky a podmínky zaměstnavatelů a na požadavky trhu práce. Ke zvýšení počtu studentů a k jejich motivování rozhodnout se studovat v Ostravě, by pomohlo poskytnutí stipendií, ubytování na kolejích a precizní příprava studentů k jejich budoucímu zaměstnání. Čím modernější technologie se budou na školách používat, tím více se zvýší atraktivita samotných škol pro studenty. Na školách je rovněž potřebné uplatňovat ve výuce praxi.

Závěr

Práce se věnovala hospodářskému vývoji Moravskoslezského kraje od roku 2011 do současnosti. Moravskoslezský kraj byl vybrán z důvodu dosavadního prožití autorova života v tomto kraji. Na základě výstupu teoretické části byly určeny ukazatele pro hodnocení hospodářského vývoje, jako např. ekonomický růst, nezaměstnanost, vývoj obyvatel, úroveň veřejných statků. Ukazatele pro hodnocení hospodářského vývoje byly hodnoceny prostřednictvím časových řad. Protože se nepodařilo dohledat všechny konkrétní kvantitativní údaje pro hodnocení těchto veličin, bylo zvoleno hodnocení zástupných faktorů, kdy na základě teoretických transmisních mechanismů a autorových úvah lze usuzovat na jejich provázanost s výše definovanými veličinami. Kromě těchto v práci rozpracovaných faktorů byly zařazeny i další zajímavé faktory, které třeba souvisí s úrovní veřejných statků (dopravní obslužnost) nebo životní úrovní obyvatel (trestná činnost).

V nedávné historii se tak na vývoji vybraných veličin promítly především události na státní úrovni – pandemie covidu-19, inflace, zájem zahraničních investorů, lepší podmínky pro investory aj. Tyto informace vyplývají ze zpracované grafické analýzy.

Při psaní textu se rozkrývaly nové a nové faktory, které by bylo možné hodnotit v časovém vývoji, takže se zde rozprostírá nový prostor pro případné budoucí závěrečné práce. Věřím, že i přesto se zdařilo stanovené cíle práce naplnit. Metody práce se odvíjely od samotného vypracovávání práce. V úvodních kapitolách rešerše odborné literatury a podřazení související terminologie pod hospodářský vývoj. Dále proběhlo určité nadefinování souvisejících faktorů s úvahou o transmisních mechanismech v rámci hospodářského vývoje, a tyto následně zpracovány grafickou analýzou v praktické části. Součástí práce bylo také vytvoření SWOT analýzy regionální metropole, pomocí které došlo k objevení pozitivních a negativních stránek, ale také k nalezení příležitostí a hrozeb.

Přínos práce lze spatřovat v představení regionu potenciálním investorům i obyvatelům, ale i jako zpětná vazba pro veřejné představitele regionu.

Seznam použité literatury a zdrojů

Monografické zdroje:

1. BRÁZDIL, Rudolf, Karel KIRCHNER a kolektiv. *Vybrané přírodní extrémny a jejich dopady na Moravě a ve Slezsku*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2007. ISBN 978-80-210-4173-8.
2. BRČÁK, Josef et al. *Makroekonomie: makroekonomický přehled*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-831-0.
3. *Demografický, sociální a ekonomický vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000 až 2004*. Ostrava: Český statistický úřad, Krajská reprezentace Ostrava, 2005. ISBN 80-250-1163-1.
4. FAJKOŠ, Dušan. *Kapitoly z historie kol Moravské brány*. JAVOR Morava, 2014. ISBN 978-80-260-3434-6.
5. HŘEBÍK, František. *Obecná ekonomie*. 3. upravené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-467-1.
6. JANÁK, Dušan a kolektiv. *Národnostní menšiny a migrace v Českém Slezsku a na Severní Moravě ve 20. a 21. století*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2021. ISBN 978-80-7510-487-8.
7. JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2. akt. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4386-8.
8. KLÍMA, Jan. *Makroekonomie*. Praha: Alfa Publishing, 2006. ISBN 80-86851-27-3.
9. KUTA, Vítězslav a Stanislav ENDEL. *Ostrava jako regionální metropole od nástupu industrializace k současnosti*. Ostrava: statutární město Ostrava, 2015. ISBN 978-80-906091-1-2.
10. LACINA, Karel. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. ISBN 978-80-86754-74-1.
11. LANGEROVÁ, Blanka. *Moravskoslezský kraj*. Praha: ACR Alfa, 2009. ISBN 80-86408-17-5.

12. MATĚJ, Miloš. *Průmyslové dědictví města Ostravy*. Ostrava: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, 2019. ISBN 978-80-88240-16-7.
13. MOLNÁR, Zdeněk et al. *Pokročilé metody vědecké práce*. Praha: Profess Consulting, 2012. ISBN 978-80-7259-064-3.
14. *Moravskoslezský kraj: města a obce Moravskoslezského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2006. ISBN 80-239-7618-4.
15. PAVLÍK, Marek a kolektiv. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 80-7079-580-8.
16. *Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky v roce 2003: Moravskoslezský kraj*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2004. ISBN 80-7212-324-6.
17. TULEJA, Pavel, Ingrid MAJEROVÁ a Pavel NEZVAL. *Základy makroekonomie: učebnice pro ekonomické a podnikatelské fakulty*. 2. akt. vyd. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0007-0.
18. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-086-4.

Zákony:

1. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
2. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

1. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava: Moravskoslezský kraj, 2020 [cit. 2022-11-23]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/skolstvi/dlouhodoby_zamer_08_2020_web.pdf

2. Fórum k rámci konkurenceschopnosti města Ostravy. *Www.ostrava.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-11-10]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/kampane/forum-k-ramci-konkurenceschopnosti-mesta-ostravy/>
3. Hospodaření krajů a obcí. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-24]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33877>
4. Charakteristika Moravskoslezského kraje. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_moravskoslezskeho_kraje
5. Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: <https://ma21.msk.cz/cs/temata/doprava/koncepce-rozvoje-dopravni-infrastruktury-moravskoslezskeho-kraje-1260/>
6. Kraj jako vlastník. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/kraj/majetek/kraj-jako-vlastnik-2054/>
7. Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje: vyhodnocení statistiky trestné činnosti za rok 2021. *Www.policie.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-11-08]. Dostupné z: [file:///C:/Users/andre/Downloads/KRIMINALITA_a_nehodovost_za_rok_2021%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/andre/Downloads/KRIMINALITA_a_nehodovost_za_rok_2021%20(1).pdf)
8. Kriminalita, nehody. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=31008>
9. Moravskoslezský kraj: historie. *Moravskoslezsky.webnode.cz* [online]. c2008 [cit. 2022-10-09]. Dostupné z: <https://moravskoslezsky.webnode.cz/historie/>
10. Moravskoslezský kraj. *Www.moravsko-slezsky-kraj.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <http://www.moravsko-slezsky-kraj.cz/>
11. Obyvatelstvo. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-08]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30845>

12. Okresy Moravskoslezského kraje. *Www.risy.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/okresy>
13. Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje 2022-2026. *Www.msk.cz* [online]. [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/doprava/pdo_msk_2022-2026.pdf
14. Plán dopravní obslužnosti území statutárního města Ostravy na období 2021 – 2025. *Www.ostrava.cz* [online]. Ostrava, 2020 [cit. 2022-12-03]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-dopravy/oddeleni-silnicni-a-drazni-dopravy/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-statutarniho-mesta-ostravy>
15. Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění. *Www.msk.cz* [online]. [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.msk.cz/temata/podnikani/pod_stat_celkem.html
16. Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=32571>
17. Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd - mezikrajské srovnání. *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=MZD07&sp=A&pvokc=&katalog=30852&z=T>
18. Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců - Metodika: průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců. *Www.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2022-11-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-pmz_m
19. Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS. *Portal.uur.cz* [online]. c2002-2023 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp#index_3

20. Silniční síť na území Moravskoslezského kraje. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: <https://www.msk.cz/cs/temata/doprava/silnicni-sit-na-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-1337/>
21. Sociální zabezpečení. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30850>
22. Statistická ročenka Moravskoslezského kraje - 2021: sociální zabezpečení. *Www.czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/22-socialni-zabezpeceni-9vpjulwus4>
23. Statistická ročenka Moravskoslezského kraje - 2021: územní srovnání. *Www.czso.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-11-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/27-uzemni-srovnani-c2dz72429p>
24. Statistický přehled činnosti Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. *Www.hzscr.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-hzsmk-2021-pdf.aspx>
25. Statistiky z Registru ekonomických subjektů. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-11]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33695>
26. Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017-2023. *Fajnova.cz* [online]. Ostrava [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2020/07/Strategicky_plan_rozvoje_statutarniho_mesta_Ostravy_2017-2023_FINAL.pdf
27. Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027. *Www.msk.cz* [online]. 2019 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/cestovni_ruch/01-strategie-rozvoje-msk-2019-2027-analyticka-cast.pdf
28. Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje na období 2020-2044. *Www.msk.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-11-15]. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/chytry_region/uek_2022.pdf

29. V Česku ubývá osevních ploch. *Www.ceskovdatech.cz* [online]. 2016 [cit. 2023-01-15]. Dostupné z: <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/52-v-cesku-ubyva-osevnich-ploch-jde-ale-o-dusledek-prirozeneho-vyvoje/>
30. Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2020/2021. *Www.msk.cz* [online]. Ostrava, 2022 [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: https://www.msk.cz/.../vz-msk-20_21_final.docx
31. Vzdělávání. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30848>
32. Základní informace a legislativa - lesy. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/zakladni-informace-a-legislativa-_lesy-1286/
33. Základní informace a legislativa - zemědělství. *Www.msk.cz* [online]. 2020 [cit. 2022-10-05]. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/temata/zivotni_prostredi/zakladni-informace-a-legislativa_-_zemedelstvi-1292/
34. Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje 2021. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě, 2022 [cit. 2022-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>
35. Zaměstnanost, nezaměstnanost. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-09]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=30851&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_U~301-_null#katalog=30853
36. Zaměstnanost, nezaměstnanost. *Www.czso.cz* [online]. Ostrava: Krajská správa ČSÚ v Ostravě [cit. 2022-10-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt/zamestnanost-xt>
37. Zdravotnictví. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-13]. Dostupné z:

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=33300>

38. Zemědělství. *Vdb.czso.cz* [online]. Český statistický úřad [cit. 2023-01-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30852#katalog=30840>
39. Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2021. *Www.hzscr.cz* [online]. Ostrava: HZS Moravskoslezského kraje, 2022 [cit. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>

Další zdroje:

1. ŠTĚTÍNSKÁ, Soňa. Personální informace, vybavení, kriminalita [online]. Message to: andrea.kaslova@email.cz. 21. září 2022 10:35 [cit. 2022-12-31]. Osobní komunikace.

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Okresy Moravskoslezského kraje	12
--	----

Seznam tabulek

Tabulka č.1: Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS.....	13
Tabulka č. 2: Mimořádné události Moravskoslezského kraje za rok 2021.....	17
Tabulka č. 3: Počet podnikatelů a živnostenských oprávnění v Moravskoslezském kraji	18
Tabulka č. 4: Veřejná doprava v MSK.....	26
Tabulka č. 5: Rozdělení nemovitého majetku do jednotlivých odvětví	41
Tabulka č. 6: SWOT analýza města Ostravy z pohledu hospodářského rozvoje.....	46

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	28
Graf č. 2: Věkové složení obyvatel v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	29
Graf č. 3: Počet ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	30
Graf č. 4: Počet žáků na základních školách Moravskoslezského kraje.....	31
Graf č. 5: Počet žáků na středních školách Moravskoslezského kraje.....	31
Graf č. 6: Počet studentů na vysokých školách Moravskoslezského kraje.....	32
Graf č. 7: Celkový počet lůžek v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	33

Graf č. 8: Průměrný počet osob nemocensky pojištěných v MSK od 2011 do 2021.....	33
Graf č. 9: Zjištěné trestné činy v MSK v porovnání s ostatními kraji ČR v roce 2021.....	34
Graf č. 10: Počet objasněných trestných činů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	35
Graf č. 11: Počet nehod v silniční dopravě na území Moravskoslezského kraje od 2011 do 2021.....	36
Graf č. 12: Osevní plochy určitých zemědělských plodin v MSK od 2011 do 2021 (k 31.5.).....	36
Graf č. 13: Stavy hospodářských zvířat v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021 (k 1.4.).....	37
Graf č. 14: Celkový počet požárů v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	38
Graf č. 15: Obecná míra nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR v roce 2020.....	39
Graf č. 16: Obecná míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	40
Graf č. 17: Struktura nemovitého majetku dle jednotlivých odvětví.....	41
Graf č. 18: Příjmy a výdaje Moravskoslezského kraje od 2011 do 2021.....	42
Graf č. 19: Počet vyplacených dávek státní sociální podpory v MSK.....	43
Graf č. 20: Počet vyplacených dávek státní sociální podpory v MSK od 2011 do 2021.....	43
Graf č. 21: Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	44
Graf č. 22: Průměrná hrubá měsíční mzda mužů a žen v Moravskoslezském kraji od 2011 do 2021.....	45

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Fotodokumentace

Příloha č. 1 – Fotodokumentace

1. Lysá hora s televizním vysílačem v Beskydech

Zdroj vlastní

2. Základní škola v Šenově u Ostravy

Zdroj vlastní

3. Krajský úřad v Ostravě

Zdroj vlastní

4. Fakultní nemocnice Ostrava

Zdroj vlastní

5. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Zdroj vlastní

6. Divadlo Antonína Dvořáka v Ostravě

Zdroj vlastní

7. Masarykovo náměstí v Ostravě

Zdroj vlastní

8. Nová radnice s vyhlídkovou věží v Ostravě

Zdroj vlastní